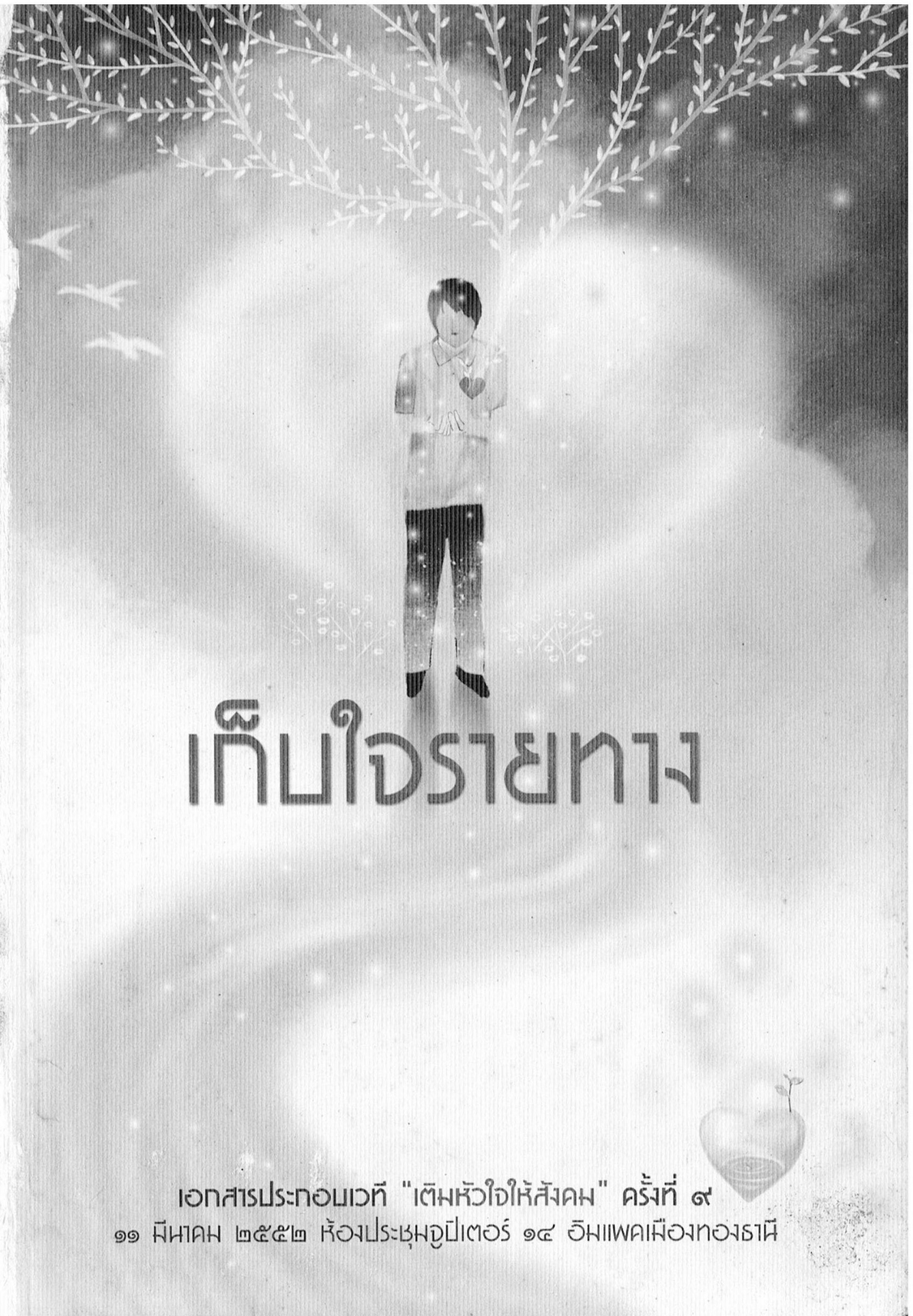

เก็บใจรายทาง

เอกสารประกอบเวที "เติมหัวใจให้สังคม" ครั้งที่ ๙

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ห้องประชุมจูปิเตอร์ ๑๔ อิมแพคเมืองทองธานี

เก็บใจรายทาง

เอกสารประกอบเวที "เติมหัวใจให้สังคม" ครั้งที่ ๙

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ห้องประชุมจูปิเตอร์ ๑๔ อิมแพคเมืองทองธานี

เก็บใจรายทาง

เอกสารประกอบเวที
"เติมหัวใจให้สังคม" ครั้งที่ ๙
วันพุธที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒
ณ อิมแพค เมืองทองธานี

พิมพ์ครั้งแรก มีนาคม ๒๕๕๒

จำนวนพิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม

เขียนและเรียบเรียงโดย กนกวรรณ กนกวนาวงศ์

ปก-ภาพประกอบ วชิราวรรณ กาญจนาภา

จัดรูปเล่ม วันทนีย์ มณีแดง

จัดพิมพ์โดย สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
ชั้น ๒ อาคาร ๘๘/๓๗ ติวานนท์ ๑๔
ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๕๙๐-๒๓๐๔ โทรสาร ๐-๒๕๙๐-๒๓๑๑
เวปไซต์ www.nationalhealth.or.th

สนับสนุนโดย มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
เครือรักลูกกรุ๊ป
สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (พรพ.)
กองสนับสนุนด้านสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณภาพ (ศูนย์คุณธรรม)
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
มูลนิธิสดสี-สฤษดิ์วงศ์
ทีวีไทย ทีวีสาธารณะ
เสถียรธรรมสถาน
สถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน F.M.96
มูลนิธิฉือจี้ไต้หวันในประเทศไทย
ศูนย์วิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
เครือข่ายจิตอาสา
สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

พิมพ์ที่ บ.คุณาไทย จำกัด (วนิดาการพิมพ์ ๐๘๑-๗๘๓๘๕๖๙)

บทนำ

"เก็บใจรายทาง"

เวที "เติมหัวใจให้สังคม" ๘ ครั้งที่ผ่านมา มีเรื่องราวดีดีที่เติมเต็มช่องว่างในหัวใจให้แก่ผู้คนในสังคมด้วยรูปแบบ และวิถีที่หลากหลาย สำหรับเวที "เติมหัวใจให้สังคม" ครั้งที่ ๙ เราได้พบเรื่องราวของผู้ที่ออกเดินทางเพื่อค้นหาความหมายที่แท้จริงของชีวิต ซึ่งคำตอบที่เขาและเธอเหล่านั้นได้รับ ไม่ได้เป็นเพียงจุดเปลี่ยนสำหรับชีวิตของตนเท่านั้น

แต่ประสบการณ์ในการเดินทาง และความรู้สึกที่สัมผัสทางใจกับผู้คนที่อยู่รายทาง ยังมีคุณค่ามหาศาลสำหรับการจุดประกายความฝันและความมุ่งมั่นให้กับผู้ที่ได้รับรู้เรื่องราวได้มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถตามแต่ที่ถนัด เพื่อช่วยเหลือ เกื้อกูลผู้อื่น และเยียวยาสังคมในรูปแบบอื่นๆ ด้วย

นพ.รังสฤษฎ์ กาญจนะวณิชย์ หรือ **หมอหม่อง** แห่งโรงพยาบาลสวนดอก จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากจะเป็นอาจารย์แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคหัวใจ ที่ให้ความสำคัญกับการพูดคุยกับคนไข้มากกว่าใช้เทคโนโลยีตรวจวิเคราะห์ที่ทันสมัย คุณหมอยังมุ่งมั่นจะรักษา "ใจ" ของผู้คนที่แห้งแล้งเพราะมองไม่เห็นความสวยงามของสิ่งแวดล้อม ด้วยวิถีแห่งนักอนุรักษ์ธรรมชาติและนักดูนก ที่มุ่งจะปลูกต้นกล้าแห่งความรักในธรรมชาติให้งอกงามและชุ่มฉ่ำในหัวใจของผู้คน

อรวรรณ (วรรณ) และ **เจริญ (หมู) โอทอง** คู่รักนักปั่นที่สร้างฝันให้เป็นจริงในการเดินทางไปทั่วโลกด้วยรถจักรยาน ตลอดเวลาเกือบ ๖ ปี รถ ๒ ล้อที่ใช้จากแรง ๒ เท้าไม่เพียงทำให้ทั้งสองได้พิสูจน์รักแท้ที่มีให้กัน แต่เมื่อได้พบเจอกับคนไทยในทุกมุมโลกที่ให้ความช่วยเหลือทั้งในยามปกติหรือในยามวิกฤต ก็เป็นบทพิสูจน์ของคำพูดที่ว่า "คนไทยรักกัน" ได้อย่างชัดเจน และที่สุดของการค้นพบคือความรักและความดีงามที่มนุษยชาติทุกคนบนโลกนี้มีอยู่ในหัวใจ

อนันต์ ศรีเรือง หรือ **"เงาะ"** ชาวนาในอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ผู้ค้นพบวิธีเปิดใจของเด็กๆ ที่เคยเดินหลงผิดด้วยการใช้กีฬาปั่นจักรยานเป็นสะพานเชื่อม และสะพานที่เขาสร้างขึ้นได้นำพาให้เด็กที่เคยถูกสังคมเอือมระอาก้าวไปเป็นผู้สร้างชื่อเสียงให้คนทั้งชาติ แม้จะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ขัดสนแต่หัวใจแห่งความเอื้ออาทรไม่เคยเหือดแห้ง และยิ่งอิ่มเอมเมื่อได้ค้นพบว่าในหัวใจของเด็กนั้น "รักดี"

สิ่งที่เป็นแรงผลักดันให้บุคคลเหล่านี้สามารถสร้างสิ่งดีงามให้เกิดขึ้นอย่างไม่ย่อท้อ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการค้นพบความดีงามในหัวใจของเพื่อนมนุษย์ ที่ช่วยหนุนเสริมให้เกิดพลังใน "การให้" แม้สิ่งที่ตอบแทนกลับมาอาจไม่มี "มูลค่า" ใดๆ แต่นั่นคือ "ความสุข" ที่เกิดภายในใจ และมี "คุณค่า" เป็นอย่างยิ่ง

อำพล จินดาวัฒนะ

(นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ)

เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

คุณหมอหัวใจอนุรักษ์
(รักด้วยหัวใจ)

หากวันนี้ นพ.บุญส่ง เลขะกุล นักอนุรักษ์ธรรมชาติคนสำคัญของไทยยังมีชีวิตอยู่ก็จะได้เห็นว่า เด็กชายที่เคยฟังเรื่องเล่าของสัตว์ป่าในพงไพรจากท่านในอดีต มาบัดนี้ได้รับช่วงต่อการเป็นคุณหมอนักอนุรักษ์ตามรอยของท่านไปแล้ว

นพ.รังสฤษฎ์ กาญจนะวณิชย์ หรือ **หมอหม่อง** แห่งโรงพยาบาลสวนดอก และอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคหัวใจที่มีความสามารถระดับประเทศคนหนึ่ง และอีกด้านของชีวิต เขาคือนักอนุรักษ์ธรรมชาติและนักดูนก ที่มีความรู้ด้านธรรมชาติอย่างลึกซึ้งเพียงไม่กี่คนในประเทศ

แรงบันดาลใจเริ่มจากในบ้าน

"แม่สอนให้รักธรรมชาติ ขณะที่พ่อจะปลูกฝังเรื่องความมีเหตุมีผล สอนให้คิดเป็นวิทยาศาสตร์"

ดร.รชฎ กาญจนะวณิชย์ และ ม.ร.ว.สมานสนิท สวัสดิวัตน์ คือผู้ปลูกฝังความรักในเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติให้แก่ลูกชายอย่างหมอหม่อง ตั้งแต่เด็กพ่อมักจะพาเขาออกเรือไปตามเกาะต่างๆ ในอ่าวไทย สอนให้เรียนรู้เรื่องคลื่นลมและกระแสน้ำ ขณะที่แม่จะชอบพาเขาไปเดินป่า ทำให้รู้จักกับต้นไม้ แมลง นก และสัตว์สารพัดชนิด และทำให้ค้นพบว่าเขาชอบผืนป่ามากกว่าท้องทะเล

แม่เป็นศิลปินที่มักจะเล่านิทานให้ฟังก่อนนอน ขณะที่ถ่ายทอดเรื่องราวของสัตว์ต่างๆ ในนิทาน แม่ก็จะแนบบทเรียนเรื่องความเมตตากรุณามาด้วย

ส่วนพ่อคือผู้สอนทฤษฎีทางธรรมชาติควบคู่กับกฎเกณฑ์ทางฟิสิกส์ บางครั้งก็เล่าเป็นนิทานจีนที่แต่งขึ้นเอง มีตัวเอกเป็นแม็กกายเวอร์ของฮ่องเต้คอยแก้ปัญหาด้านเทคนิคต่างๆ เขาจึงได้ซึบซับความมีหลักการและการใช้ข้อมูลวิเคราะห์ก่อนจะตัดสินใจ

แรงบันดาลใจจากหนังสือ

อิทธิพลจากนิตยสาร "นิยมไพรสมาคม" ที่เขาคลั่งไคล้ในวัยเด็ก ผลักดันให้เดินทางไปพบ นพ.บุญส่ง เลขะกุล ที่ห้องทำงาน ทันทีที่เปิดประตูเข้าไปในห้องนั้น ร่างของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่สตัฟฟ์ไว้ ขวดดองตัวอย่างงูและกบตามชั้นไม้เก่าๆ และซากนกสารพัดชนิดที่เก็บไว้ในลิ้นชักแบบโบราณ รวมถึงตำราจากต่างประเทศว่าด้วยเรื่องของสัตว์ที่มีอยู่เต็มไปหมด ทุกสิ่งตรึงความทรงจำของเขาเอาไว้อย่างไม่มีวันลืม และยิ่งประทับใจเมื่อคุณหมอบุญส่งสละเวลามาเล่าเรื่องสัตว์ป่าในเมืองไทยให้เด็กชายตัวเล็กๆ ในวันนั้นได้ฟัง

ค่ายลูกเสือ จุดเปลี่ยนชีวิต

แม้จะเกิดมาพร้อมช้อนเงินช้อนทอง แต่เมื่อได้ไปเข้าค่ายลูกเสือของโรงเรียนและทดลองใช้ชีวิตติดดินในป่า เขาค้นพบว่านั่นคือความสุข ได้ทั้งเพื่อนแท้และรู้ว่าเงินไม่มีประโยชน์อะไรในป่านอกจากเผาเพื่อก่อไฟ

นอกจากการทำกิจกรรมหมอหม่องในวัยเด็กยังชอบการเรียนเป็นชีวิตจิตใจ สนุกกับการซักถาม กระหายใคร่รู้ จนกระทั่งเข้าเรียนที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ฯ ตามความต้องการของพ่อที่อยากให้มาสืบทอดกิจการ แต่ภายในห้องเรียนชั้นที่ปี ๑ นั้น อาการช่างซักถามกลายเป็นของแปลกสำหรับคนอื่น บางคนถึงขั้นหมั่นไส้เพราะคิดว่าเขากำลังเรียกร้องความสนใจ

ในช่วงนั้นเองเขาสามารถสอบชิงทุนเล่าเรียนหลวง (King Scholarship) ซึ่งให้เฉพาะนักเรียนเรียนดี ๓ คนจากทั้งประเทศ ซึ่งปู่ของเขา พระยาประกิตกลศาสตร์ ก็เคยได้รับทุนนี้เมื่อสมัยรัชกาลที่ ๖ หมอหม่องจึงเลือกไปเรียนวิศวะฯ ต่อที่บอสตัน

ด้วยความเหงาของคนไกลบ้านที่ถึงขั้นต้องพูดคุยกับหัวใจตัวเองเพื่อให้บรรเทานี่เอง ที่ทำให้เขาได้ยินเสียงเรียกร้องอะไรบางอย่าง

"สมองของผมอาจเรียนวิศวะได้ แต่หัวใจผมไม่ใช่"

นอกจากหัวใจจะบอกไปถึงสมองว่า ไม่อยากสร้างตึกและอาชีพวิศวกรไม่ถูกกับจริตของเขาแล้ว ก็ยังค้นพบว่าเขาเกิดมาเพื่อเป็น "หมอ" ในที่สุดจึงปฏิเสธ

ไม่รับทุนต่อและขอกลับเมืองไทย ซึ่งเป็นการตัดสินใจครั้งสำคัญในชีวิต ขณะเดียวกันก็เกิดความรู้สึกผิดเมื่อคิดไปว่า ได้ปิดโอกาสของคนที่ขาดแคลนจริงๆ ซึ่งน่าจะได้รับทุนนี้มากกว่า

เมื่อกลับมาถึงเมืองไทยเขาเลือกสอบเข้าคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล แม้จะต้องเรียนช้าไปหนึ่งปีแต่ก็มีความสุขเพราะได้เป็นนักศึกษาแพทย์อย่างที่ต้องการ

นักศึกษาแพทย์นักกิจกรรม

ขณะนั้นเขาได้เข้าชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติของมหาวิทยาลัย ซึ่งกำลังมีการรวมกลุ่มระหว่างมหาวิทยาลัยที่มีชื่อว่า คอทส. (คณะกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ๑๖ สถาบัน) เพื่อร่วมกันรณรงค์คัดค้านการสร้างเขื่อนน้ำโจน ซึ่งหมอหม่องพยายามเปลี่ยนแนวทางการเคลื่อนไหวที่ต่อต้านตามกระแสโดยไม่ได้เข้าใจเรื่องธรรมชาติจริง ๆ ไปเน้นที่การจัดกิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ซึ่งสมัยนั้นยังไม่มีใครทำ แม้จะถูกมองอย่างไม่เข้าใจเพราะคิดว่าเป็นแค่การเที่ยวเล่น แต่นักศึกษาหลายคนที่ได้ร่วมเดินป่าในวันนั้นก็ยังคงเป็นนักอนุรักษ์มาจนถึงปัจจุบันนี้ เพราะได้รู้และเข้าใจวิธีการปกป้องธรรมชาติด้วยหัวใจไม่ใช่แค่ตามกระแส

ปี ๒๕๓๑ เขาไปรณรงค์เรื่องการค้าสัตว์ป่าที่ตลาดนัดจตุจักร เพื่อให้คนหยุดการซื้อขาย ภายใต้แคมเปญว่า Stop Selling Life และไปยื่นจดหมายให้ ผอ. ตลาดนัดจตุจักรเข้าตรวจสอบจนถูกพ่อค้าแม่ค้าแถวนั้นขับไล่ แต่ก็ได้ผลเพราะผู้ค้าสัตว์ป่าเองก็ไม่กล้าค้าขายกันโจ่งแจ้งเหมือนเดิม

กิจกรรมเหล่านี้ทำให้เขาค้นพบสิ่งที่ถนัดซึ่งได้รับการปลูกฝังจากแม่ นั่นคือการถ่ายทอดความรักธรรมชาติให้แก่คนอื่น เขาพบว่ามีนิทานอยู่เบื้องหลังใบไม้ทุกใบ จึงนำเทคนิคการเล่านิทานของแม่มาถ่ายทอดให้รุ่นน้องด้วย ซึ่งนิทานทุกเรื่องก็ได้เปิดประตูให้ผู้ฟังไปต่อยอดค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม ไม่ต่างจากตัวเขาที่จริงจังกับการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ มากขึ้น

ต่อมาเขาได้รับเลือกให้เป็นนายกสโมสรคณะแพทยศาสตร์ก่อนจะเรียนจบด้วยคะแนนเกียรตินิยมอันดับ ๑

ชีวิตแพทย์ชนบทกลางป่าใหญ่

เมื่อนักศึกษาแพทย์ทุกคนเรียนจบจะต้องใช้ทุนคืนรัฐบาลทั้งหมด ๓ ปี โดยไปเป็นแพทย์ฝึกหัดกระจายอยู่ตามโรงพยาบาลชุมชนทั่วประเทศเพื่อให้ชาวบ้านมีหมอมาดูแล หมอหม่องจึงเลือกที่จะมุ่งหน้าไปอยู่โรงพยาบาลอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

"วันที่เรียนจบจะต้องจับลูกปิงปองเพื่อเลือกสถานที่ แต่ผมไม่ต้องจับ เพราะเป็นคนเดียวที่เลือกจะไปอยู่อำเภอด่านซ้าย เหตุผลเพราะมีป่าเยอะดี ไกลดี อยู่ชายแดน ไม่ต้องแย่งกับใคร"

ณ โรงพยาบาลขนาด ๓๐ เตียง มีหมอ ๓ คน เขาได้ประสบการณ์ที่ดี เพราะบุคลากรทุกคนที่นี่สามัคคีกันทำงานเพื่อคนไข้จริง ๆ

นอกจากนี้เขายังได้เห็นความเจ็บป่วยของคนไข้ ความล้มเหลวของอาชีพเกษตรกรรม ปัญหาการทำลายป่าที่ส่งผลกระทบต่อชาวบ้านเอง

"สมัยก่อนชาวบ้านพึ่งพาป่าโดยใช้เพียงดอกเบี้ยจากป่าคือลำธารที่ไหลตลอดปี เมื่อมีการตัดไม้ทำลายป่าและต้นน้ำอย่างกว้างขวางจนลำธารเหือดแห้ง พื้นดินหมดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้เขายิ่งมีชีวิตที่ลำบากแร้นแค้น โดยเฉพาะการปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อขายอย่างเดียว เช่น มันสำปะหลังหรือขิง ทำให้พึ่งพาตัวเองไม่ได้ เมื่อก่อนไม่มีเงินก็มีชีวิตพอเพียงอยู่ได้ แต่พอไม่พึ่งพาตัวเอง ตะกร้าไม่สานเองแต่ต้องซื้อในตลาด ปัญหามันก็เกิดขึ้น ถ้าเรารักษาทุนคือธรรมชาติเอาไว้ได้ และใช้แต่ดอกเบี้ยอย่างเดียวปัญหาก็จะไม่รุนแรงเช่นนี้"

ดังนั้นบางวัน หมอหม่องจึงไปเผยแพร่งานอนุรักษ์ในโรงเรียนแถวนั้น โดยเอาสไลด์ไปฉาย

และบอกเล่าเรื่องธรรมชาติพร้อมกับพาเด็กๆ เข้าค่ายเดินป่า ขณะนั้นเริ่มมีคนสนใจงานสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ต่อมาอีก ๒ ปีเขาก็ตัดสินใจลาออกจากอาชีพหมอที่เขารักไปทำงานอนุรักษ์เต็มตัวด้วยแรงผลักดันบางอย่าง

งานอนุรักษ์มาพร้อมความขัดแย้ง

ปี ๒๕๓๔ มีความพยายามสร้างเขื่อนปากมูล หมอหม่องรับอาสาออกไปพูดในที่ประชุม เรื่องข้อมูลของหอยชนิดหนึ่งชื่อ Neotricular aperta ซึ่งเป็นพาหะของพยาธิใบไม้ในเลือดชื่อ Schiztosoma mekongi โดยมีงานวิจัยพบว่าถ้าสร้างเขื่อนปากมูลแล้วพยาธิชนิดนี้จะระบาดแน่ เพราะที่แม่น้ำมูน น้ำในแก่งตะนะจะไหลแรง ทำให้โอกาสที่พยาธิชนิดนี้จะเติบโตอย่างครบวงจรชีวิตจึงมีน้อย แต่หากมีเขื่อนเกิดขึ้น น้ำในแก่งจะชะลอการไหล พยาธิจึงเข้าไปเจริญเติบโตในหอยได้มาก เมื่อวงจรชีวิตของมันครบ มันจะเติบโตในหอยจนกลายเป็นพยาธิตัวแก่แล้วออกมาชอนไชเข้าสู่ร่างกายคนทางผิวหนังได้โดยตรง แม้เพียงแค่ลงไปเดินในลำน้ำ

"ครั้งนั้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐลงพาดหัวข่าวว่า "หอยมรณะ" ผู้ว่าราชการฯ อุบลราชธานีสมัยนั้นโกรธมาก เลยหาทางเล่นงานผมโดยแจ้งไปที่กระทรวงสาธารณสุขว่าผมออกนอกพื้นที่โดยไม่ขออนุญาตจากทางราชการ และให้ตรวจสอบว่าผมเอาแหล่งข้อมูลมาจากไหน สุดท้ายก็เลยโดนสั่งสอบวินัย แต่ชมรมแพทย์ชนบทก็ออกมาปกป้องว่าผมหน้าที่ถูกต้องแล้ว"

นั่นคือประสบการณ์ที่ทำให้เขาระมัดระวังเรื่องข้อมูลมากขึ้น แต่ก็เกิดความคิดว่างานอนุรักษ์สำคัญกว่าอาชีพหมอ เพราะหมอรักษาแค่อาการเจ็บป่วยของคนแต่ไม่ได้แก้ปัญหาสังคมให้ดีขึ้น ในเมื่อต้นตอของปัญหามาจากสิ่งแวดล้อม ถ้าสิ่งแวดล้อมดีขึ้นปัญหาสังคมก็จะหายไป เขาจึงตัดสินใจลาออก

เข้าสู่เส้นทางนักอนุรักษ์เต็มรูปแบบ

หมอหม่องตัดสินใจไปช่วยงาน ดร.พิไล พูลสวัสดิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ของเขาสมัยเรียนแพทย์และเป็นผู้ศึกษาวิจัยนกเงือกมากว่า ๒๐ ปี

ด้วยความอยากเป็นนักสัตววิทยาและทำงานสอนเด็กๆ ให้เต็มที่ เขาจึงไป

วิจัยนกเงือกที่เขาใหญ่ร่วมกับการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กๆ เช่น ประกวดวาดภาพ เดินป่าศึกษาชีวิตต้นไทร ตามหารังนกเงือก ถ่ายรูป ฯลฯ แต่ทำได้ไม่ถึงปีก็กลับคิดถึงชีวิตแพทย์อีกครั้งและรู้ใจตัวเองว่าหลงรักอาชีพนี้อย่างถอนตัวไม่ขึ้น

"ความสุขที่ได้ช่วยคนมันเห็นชัด แต่งานอนุรักษ์นี่เห็นผลช้า แม้ผมจะรู้ตัวว่าไม่ถนัดงานผ่าตัดแต่ก็ยังมองเห็นจุดเด่นของตัวเองว่าอยู่ที่การวิเคราะห์โรค จึงไปเรียนต่อด้านอายุรกรรมเพราะเป็นศาสตร์ที่สืบค้นหาโรคที่ซับซ้อนกว่าศาสตร์อื่น โดยเข้าเรียนที่โรงพยาบาลรามาธิบดีอีก ๓ ปี"

ขณะที่เรียนอยู่เขาแทบไม่ได้แตะต้องงานอนุรักษ์เลย ดังนั้นหลังเรียนจบเขาจึงมุ่งหน้าออกจากกรุงเทพฯ ทันทีอย่างคนที่โหยหาอยากพบหน้าคนรัก เพียงแต่จุดหมายปลายทางของเขาคือผืนป่าที่จังหวัดเชียงใหม่ เพราะที่นี่เขาสามารถทำงานด้านสิ่งแวดล้อมพร้อมกับประกอบวิชาชีพแพทย์ไปด้วย

หลังจากเป็นแพทย์อายุรกรรมที่โรงพยาบาลสวนดอกระยะหนึ่ง เขาจึงไปเรียนต่อด้านโรคหัวใจที่ Imperial College School of Medicine, University of London และกลับมาเป็นแพทย์อายุรศาสตร์โรคหัวใจประจำโรงพยาบาลสวนดอก และเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาอายุรศาสตร์ หน่วยวิชาระบบหัวใจและหลอดเลือด คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จนถึงปัจจุบัน

ร่วมสร้างเครือข่ายรักษาหัวใจด้วยใจ

สำหรับดินแดนไกลปืนเที่ยงอย่าง อ.ด่านซ้าย จ.เลย หากมีชาวบ้านป่วยเป็นโรคหัวใจแล้ว การเข้าถึงหมอไม่ใช่เรื่องง่าย ผู้ป่วยต้องรอคิวผ่าตัดและรอคิวเครื่องตรวจการทำงานของหัวใจที่ต้องเดินทางไปใช้บริการถึงโรงพยาบาลศรีนครินทร์ จ.ขอนแก่น ซึ่งอยู่ห่างไกลออกไปกว่า ๓๐๐ กิโลเมตร ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากและสิ้นเปลืองทั้งเงินตราและเวลา สุดท้ายผู้ป่วยก็จะท้อแท้หมดกำลังใจในการรักษา

กลายเป็นวงจรที่ทำให้จำนวนผู้ป่วยโรคหัวใจของโรงพยาบาลด่านซ้ายสะสมมากขึ้นเรื่อยๆ แต่การยอมจำนนกับปัญหาย่อมไม่ใช่ทางออกที่ดี

หมอหม่องซึ่งเคยเป็นแพทย์ฝึกหัดที่นี่แม้ปัจจุบันจะไปประจำอยู่ที่เชียงใหม่แล้ว แต่ก็ยังอาสาเป็นเครือข่ายพันธมิตรหมอเพื่อมาช่วยตรวจและคัดกรองผู้ป่วยที่นี่

เป็นเวลากว่า ๔ ปีแล้ว ที่หมอหม่องและภรรยาจะใช้เวลาในเดือนตุลาคมของทุกปี เดินทางมาหาผู้ป่วยที่โรงพยาบาลด่านซ้าย ซึ่งทางโรงพยาบาลจะนัดผู้ป่วยโรคหัวใจไว้ประมาณ ๕๐ - ๖๐ คนให้มารับการตรวจจากหมอหม่อง หลังจากตรวจคัดกรองเสร็จแล้วก็จะส่งต่อผู้ป่วยไปผ่าตัดกับหมอโรคหัวใจที่เป็นเพื่อนๆ ของหมอหม่องตามโรงพยาบาลใหญ่ๆ อีกหลายแห่งทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ขณะที่ภรรยาซึ่งเป็นกุมารแพทย์ก็จะช่วยตรวจผู้ป่วยเด็กด้วย

ข้อมูลคนไข้ยิ่งมีมาก ความสูญเสียยิ่งมีน้อย

กิตติศัพท์เรื่องการรักษาผู้ป่วยของหมอหม่อง คือการมุ่งสืบหาสาเหตุของโรคด้วยการซักถามประวัติคนไข้แทนการใช้เครื่องมือที่มีเทคโนโลยีซับซ้อนอย่างหมอสมัยใหม่

"วิชาแพทย์เป็นเรื่องวิทยาศาสตร์ที่มุ่งพิสูจน์สืบค้นโรคก็จริง แต่ต้องไม่ลืมว่าเราอยู่กับคน ดังนั้นจึงต้องสื่อสารกับญาติ สื่อสารกับคนไข้ จัดการอารมณ์ของญาติและคนไข้ที่เครียดจากภาวะความเจ็บป่วยด้วย"

การซักประวัติคนไข้อย่างละเอียดนอกจากจะป้องกันความผิดพลาดของการวินิจฉัย เพราะ โรคเรื้อรังหลายโรคซับซ้อนจนไม่มีทางรู้ข้อมูลได้จากการคุยกับคนไข้แค่ ๕ นาทีแล้ว การให้เวลาคนไข้นานขึ้นยังส่งผลต่อความสัมพันธ์ระยะยาวของหมอกับคนไข้ด้วย เช่น คนไข้โรคเบาหวานมีน้ำตาลในเลือดสูง การรักษาจึงไม่ใช่แค่การให้ยา แต่ต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการกินด้วย

ดังนั้นเขาจึงสร้างทีมติดตามอาการของผู้ป่วยในระยะยาว ซึ่งได้รับการยกย่องในวงการแพทย์ทั่วไป

วิธีนี้แตกต่างจากแพทย์รุ่นใหม่ที่กลัวการวินิจฉัยพลาด กลัวถูกฟ้องร้องจึงเน้นการส่งคนไข้ไปตรวจพิเศษเพราะง่ายและมีเทคโนโลยีใหม่ๆ มากขึ้น ถึงแม้จะเป็นวิธีที่ทำให้เสียค่าใช้จ่ายแพงก็ตาม

หมอหม่องมองว่า ส่วนหนึ่งของปัญหานี้เกิดจากการปลุกเร้าทางการตลาดของบริษัทผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์ ที่ทำให้หมอปฏิบัติต่อคนไข้เปลี่ยนไป แต่เขาเองยังเชื่อภาษิตอังกฤษที่ว่า *"อย่าให้หางหมามาแกว่งหมา หมาต้องเป็นคนแกว่งหางเอง"* เพราะเขาเห็นว่าปัจจุบันหมอเชื่อถือข้อมูลด้านเทคโนโลยีโดยไม่มีการตรวจสอบไม่ใช้สามัญสำนึก

ยกตัวอย่างเช่น การตรวจโรคหัวใจด้วยเครื่องเอกซเรย์ ๖๔ สไลด์ ซึ่งเป็นเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์พิเศษที่ทำให้เห็นหลอดเลือดอย่างละเอียดโดยคนไข้ไม่ต้องเจ็บตัวจากการตรวจ แต่ข้อเสียคือความสิ้นเปลืองและสูญเปล่าหากนำไปตรวจคนไข้ทุกรายที่ไม่ได้มีปัจจัยเสี่ยงเพียงพอ นอกจากนี้การเอกซเรย์ดังกล่าว คนไข้จะได้รับรังสีเยอะมากดังนั้นโอกาสที่จะเป็นโรคมะเร็งจึงเพิ่มขึ้นด้วย

"หากคนไข้ไม่มีอาการนำมาก่อนเพียงแค่ตรวจเจอเส้นเลือดตีบนิดหน่อยก็โดนสวนหัวใจและถ่างด้วยลูกโป่งแล้ว คนไข้อาจรู้สึกดีที่ได้รับการรักษาเนิ่นๆ แต่จริงๆ แล้วอาจทำให้เกิดผลแทรกซ้อนที่อันตรายถึงชีวิตก็ได้ หรือเส้นเลือดอาจตีบตันหนักกว่าเดิม"

หมอมืออาชีพห้ามชินชา

มีคำพูดของวิชาชีพแพทย์ว่า "Treat your patient as your first, treat your day as your last" นั่นคือ ให้ปฏิบัติต่อคนไข้เหมือนเขาเป็นคนแรกของเราเสมอ และให้ใช้ชีวิตเหมือนกับวันนี้เป็นวันสุดท้ายของเรา

เนื่องจากวิชาแพทย์ฝึกฝนให้หมอเกิดความเคยชินกับงานที่ทำอย่างลืมตัว เช่น นักเรียนแพทย์ทุกคนจะตื่นเต้นกับ "ครั้งแรก" ที่ได้ใส่ท่อหลอดอาหารให้คนไข้จะระวังและอธิบายให้คนไข้ฟังอย่างดี แต่พอทำไปสัก ๑๐๐ ครั้งก็เกิดชินชาซึ่งเป็นเรื่องอันตราย ในฐานะอาจารย์แพทย์ หมอหม่องจึงพยายามปลูกฝังไม่ให้ลูกศิษย์อย่าชินชากับอาการป่วยของคนไข้

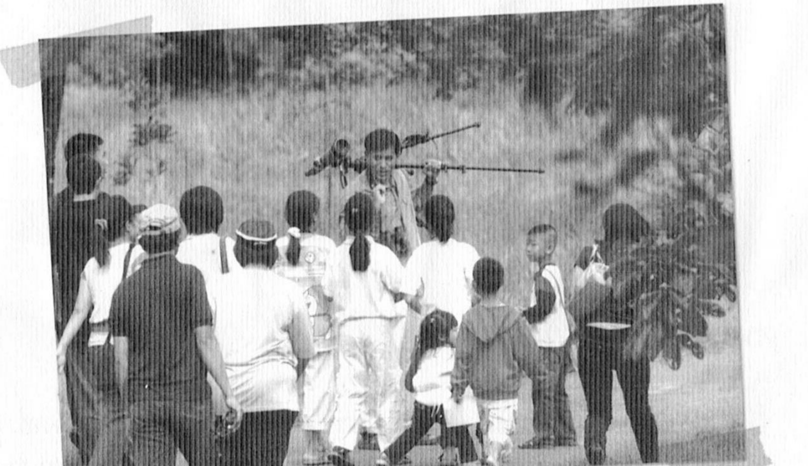
"ผมเตือนนักเรียนแพทย์เสมอว่า คนไข้รายที่ ๑๐๐ ของคุณ ก็ยังเป็นครั้งแรกของเขาอยู่ดี ฉะนั้นอย่าเกิดอาการชินชา ตอนเรียนปี ๒ ได้ผ่าศพ (อาจารย์ใหญ่) ก็ชินชากับศพดอง พอถึงปี ๔ เรียนนิติเวช ได้ผ่าศพสดๆ ได้เจอความตายบ่อยๆ นานเข้าก็เห็นเป็นเรื่องธรรมดา แต่อย่าให้กลายเป็นความชินชากับความทุกข์ร้อนของเพื่อนมนุษย์เด็ดขาด"

หมอหม่องจึงสอนให้ลูกศิษย์ระมัดระวังและต้องเต็มที่กับการรักษาทุกครั้ง ควรมีความสุขกับการให้ด้วยปัญญา หมอไม่ใช่อาชีพที่ต้องตอบแทนธุรกิจหรือองค์กรใด แต่ต้องตอบสนองให้กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

เปิดคลินิก (ฟรี) นอกเวลางาน

เคยมีคนตั้งข้อสังเกตว่า สาเหตุที่เขาไม่เปิดคลินิกนอกเวลางานเหมือนแพทย์ส่วนใหญ่ ก็เพราะฐานะทางบ้านมั่งมีอยู่แล้วซึ่งหมอหม่องก็ไม่เคยปฏิเสธ แต่เมื่อมีโอกาสแบ่งปันให้ผู้อื่น เขาเองก็ไม่ลังเลที่จะร่วมมือกับผู้ใหญ่บ้านที่เคารพคนหนึ่งเปิดคลินิกนอกเวลางานเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำฟรีแก่ผู้ป่วยในการดูแลสุขภาพโดยไม่ใช้ยา แต่คลินิกนี้เปิดได้ไม่ถึงปีก็ต้องปิดตัวลงไป เพราะมีการเปลี่ยนตัวผู้ใหญ่บ้านที่ช่วยกันเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงตั้งแต่ต้น

ดังนั้นเมื่ออยู่นอกเวลาราชการแทนที่จะไปประจำตามโรงพยาบาลเอกชนหรือเปิดคลินิกรักษาผู้ป่วยอย่างหมอคนอื่นๆ หมอหม่องกลับเลือกที่จะไปอยู่ตามป่าเขา โดยเฉพาะบนดอยแถบภาคเหนือที่เขามักจะพาเด็กๆ จากชมรมอนุรักษ์นกและธรรมชาติล้านนาไปดูนกและให้การศึกษาเรื่องธรรมชาติ

แรงบันดาลใจใต้ปีกนก

เขาเริ่มดูนกจริงจังสมัยเป็นนักศึกษาปี ๑ จากที่เคยสงสัยในครั้งแรกที่ไปดูนกกับมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าฯ ว่าทำไมคนเหล่านี้จึงดูนกกันอย่างจริงจัง นานวันเข้าก็กลายเป็นอาการ "ติด" เพราะยิ่งดูก็ยิ่งรู้ว่ามีนกชนิดใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยเห็นอีกมาก มีความตื่นเต้นในการค้นพบ ได้เห็นพฤติกรรมแปลกๆ ความงดงาม เสียงร้องที่หลากหลาย อิสระในการโบยบินของนก มากไปกว่านั้นก็คือการได้ "เพื่อน"

"ตั้งแต่เล็กผมรู้สึกว่าเพื่อนของเราไม่ได้มีแค่มนุษย์ ยังมีต้นไม้และสัตว์ ยิ่งได้รู้จักนก ก็ยิ่งรู้สึกว่ามันคือเพื่อน เพราะได้เห็นความสำคัญและความสัมพันธ์ของมันที่มีต่อระบบนิเวศ นกจึงเป็นทูตพาเราไปใกล้ชิดกับชีวิตอื่นๆ เมื่อเรานำจิ๊กซอว์มาต่อๆ กันแล้วก็เกิดความเข้าใจการทำงานของระบบนิเวศดีขึ้นว่าทุกอย่างมันเกี่ยวโยงกันหมด"

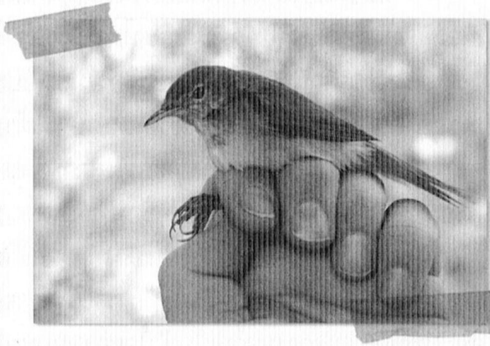

คนกลัวสัตว์ สัตว์เกลียดคน

หลังจากเข้าป่าดูนกมา ๒๐ กว่าปี เขาพบว่าความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างคนกับสัตว์ป่าในบ้านเรามีน้อยมาก เมื่อคนเข้าป่าสัตว์จะหนีไปหมด ขณะที่บางประเทศจะมี

ความใกล้ชิดระหว่างคนกับสัตว์ป่ามากกว่า เช่น อินเดีย ซึ่งยังมีสัตว์ป่าอยู่ชุกชุม เพราะแม้จะเป็นประเทศยากจนแต่คนอินเดียก็ล่าสัตว์กันน้อยมาก เพราะเขาเห็นสรรพสัตว์เป็นเพื่อนร่วมโลกไม่ใช่อาหาร

นอกจากนี้เขายังตื่นเต้นกับความชุกชุมของสัตว์ป่าที่คอสตาริกา ซึ่งไม่ใช่ประเทศที่ร่ำรวย แต่กลับร่วมกันอนุรักษ์ธรรมชาติมากกว่าพัฒนาวัตถุ ที่นั่นมีความเชื่อว่าการอนุรักษ์ธรรมชาติไม่ใช่แนวคิดฟุ่มเฟือยของสังคมแต่เป็นหลักประกันความอิ่มท้อง เป็นรากฐานของสังคม ศานติสุข และความเจริญแบบยั่งยืน สัตว์ป่าที่นั่นจึงไม่หวาดระแวงหรือรังเกียจมนุษย์ เพราะผู้คนที่นั่นเห็นสัตว์ป่าเป็นเพื่อนร่วมโลกที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศ ไม่ใช่อาหารหรือเป้าประลองปืนเช่นกัน

สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เขาหันกลับมามองประเทศไทย และหวังว่าสักวัน ดินแดนแห่งเมตตาธรรมนี้ จะทำให้คนและสัตว์อยู่ร่วมกันโดยไม่เบียดเบียน จนคนไทยกลายเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจของสัตว์ป่าอย่างทุกวันนี้

เหตุการณ์ที่มีผลกับงานอนุรักษ์ของเขาอย่างรุนแรงคือเมื่อครั้งเป็นนักศึกษาแพทย์ปี ๒ ได้ไปดูนกที่เขาใหญ่ คืนหนึ่งมีเสียงดังครืนเกิดขึ้น ทีแรกเข้าใจว่าเป็นเสียงต้นไม้ล้ม แต่จริงๆ แล้วคือเสียงปืน เมื่อไปถึงต้นเสียงจึงพบซากกระทิงนอนตายหัวขาดอยู่ มันโดนยิงแล้วตัดหัวไป แม้กระนั้นร่างที่เหลืออยู่ของมันก็ยังดูหนุ่มแน่นและสวยงามมาก

สิ่งที่เห็นสะท้อนไปถึงผู้กระทำ เขาคิดว่าคนที่ฆ่ากระทิงไม่ได้ทำเพราะความหิว เพียงแต่อยากแสดงอำนาจว่าเอาชนะกระทิงได้ โดยอาจเอาหัวของมันไปติดข้างฝาเพื่อโอ้อวดความเก่งกาจ ทั้งที่จริงๆ แล้วไม่มีใครต้องการหัวกระทิงเท่ากับตัวกระทิงเลย

"กระทิงเป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องที่มีความอ่อนโยนมาก เจอคนก็หนีแล้ว เป็นความสะเทือนใจที่ทำให้ผมรู้สึกว่าไม่ควรเข้าป่าเพื่อมาแค่มาดูนกหรือหาความสุข

อีกแล้ว ผมอยากทำอะไรมากกว่านี้ ก็เลยคิดว่าน่าจะเผยแพร่ความรักธรรมชาติที่ได้จากแม่ให้คนอื่นด้วย เพื่อหาแนวร่วมจะได้ไม่มีซากสัตว์ที่โดนยิงทิ้งนอนล้มตายในแผ่นดินไทยอีก"

ชมรมอนุรักษ์นกและธรรมชาติล้านนา จุดประกายอนุรักษ์ในหัวใจดวงน้อย

หมอหม่องเห็นว่าคนไทยส่วนใหญ่รู้จักยีราฟ ม้าลาย หมีโคอาล่า นกฮัมมิ่งเบิร์ด แต่ไม่รู้จักนกกินปลี หมูหริ่ง หมาไม้ ฯลฯ

นอกจากนี้มนุษย์ทุกคนยังมีความละเอียดอ่อนอยู่ในหัวใจ เพียงแต่วิถีแห่งการใช้ชีวิตหล่อหลอมให้จิตใจของคนหยาบกระด้าง ดังนั้นจึงต้องใช้กิจกรรมที่อาศัยความอดทน ความช่างสังเกต และสร้างสมาธิด้วยการอยู่เงียบ ๆ ฟังเสียงธรรมชาติพร้อมกับฟังเสียงหัวใจตัวเองไปพร้อม ๆ กัน

ทุกอาทิตย์เขาจึงพาเด็กประมาณ ๒๐ คนไปเดินป่าสัมผัสธรรมชาติเพื่อฉีดวัคซีนป้องกันโรควัตถุนิยมให้ เพราะเด็กอาจได้รู้ได้เห็นทุกอย่างในโลกนี้ผ่านอินเทอร์เน็ต แต่อาจมองไม่เห็นหัวใจของตนเอง

"เด็กสมัยนี้หัวโต แต่หัวใจเหี่ยวมาก มีความรู้แต่ไม่มีความรัก ไม่มีความรู้สึก นี่เป็นสิ่งที่น่ากลัวมาก"

ปกป้องธรรมชาติด้วยหัวใจรัก

ดอยหลวงเชียงดาวคือสถานที่ ๆ เขาใช้คำว่า "รัก" ได้อย่างเต็มปาก แม้คนอื่นจะมองเห็นเป็นเพียงสถานที่ท่องเที่ยว แต่สำหรับเขาคือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องปกป้องรักษาถึงขั้นยอมแลกด้วยชีวิต ดังนั้นเขาจึงคัดค้านการก่อสร้างกระเช้าไฟฟ้าที่ดอยหลวงเชียงดาวอย่างเต็มกำลัง

"ผมโชคดีที่ไม่ต้องกังวลเรื่องปากท้อง ถ้าถูกไล่ออกก็แค่เสียประวัติ แต่ไม่ได้เดือดร้อน ปัญหาของคนไทยก็คือมักจะกล้าผิดเรื่อง เรื่องที่ควรกล้าเรากลับไม่กล้า"

การอนุรักษ์ธรรมชาติสำหรับเขา ไม่ใช่เพียงแค่การรักษาสถานที่ท่องเที่ยวให้สวยงาม หรือบันทึกภาพไว้ในปฏิทิน แต่มันคือการศึกษาทำความเข้าใจเพื่อรักษา

ทรัพยากรอย่างสมดุล เพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ เหมือนการใช้เครื่องช่วยหายใจและต่อสายน้ำเกลือให้กับคนไข้ในห้องไอซียู หากดึงออกเมื่อใดก็ตายเมื่อนั้น

การพัฒนาโดยปราศจากความระมัดระวังก็เหมือนกับการรักษาคนไข้โดยปราศจากการวินิจฉัยที่ถูกต้อง ซึ่งไม่เพียงแต่คนไข้จะไม่หายจากโรคที่เป็นแต่ยังทำให้อาการร้ายแรงขึ้นจนพบจุดจบของชีวิตก็เป็นได้

ปั่นสองล้อ ไปปั้นฝัน

"The only join in the world is to begin, begin your dreams. Only as far as we seek can we go, only as much as we dream can we be. Passion is always the reason
"ความสุขที่สุดในโลกนี้ คือการได้ทำตามความฝัน และความหลงใหลของตนเอง ฝันให้ไกล ไปให้ถึง"

เพราะคำพูดนี้ของ ทอม เคลย์เตอร์ นักบินอิสระผู้เดินทางมาแล้วรอบโลก และเป็นเพื่อนที่รักการผจญภัยของ **วรรณ - อรวรรณ** และ **หมู - เจริญ โอทอง** ทอมช่วยทลายกำแพงของความกลัว ลังเล สงสัย ไม่แน่ใจของคนทั้งคู่ที่เคยก่อตัวอย่างหนาแน่น และการผจญภัยก็เริ่มต้นขึ้น เพื่อตามหาความฝันด้วยการปั่นจักรยานไปรอบโลกในระยะเวลาร่วม ๖ ปี

สื่อรัก สองล้อ

เดิมที **"หมู"** เป็นผู้ช่วยวิศวกรหนุ่มในบริษัทก่อสร้างแห่งหนึ่ง ขณะที่ **"วรรณ"** ทำงานอยู่ที่สถานทูตอเมริกาประจำประเทศไทย ทั้งสองได้รู้จักกันเพราะฝ่ายหญิงอยากเริ่มต้นการเดินป่า เพื่อน ๆ จึงพาไปร่วมคณะของฝ่ายชายที่ขณะนั้นใช้เวลาในวันหยุดเป็นผู้นำกลุ่มออกเที่ยวป่าและถ่ายรูปอย่างเชี่ยวชาญอยู่แล้ว

ถึงแม้จะมีวิถีชีวิตที่ต่างกันมาก และทั้งคู่ก็ไม่ได้เกิดความประทับใจกันทันทีที่ได้เจอเหมือนนิยายรักทั่วไป แต่อะไรซักอย่างก็ลิขิตแล้วให้สองเส้นทางแห่งความต่างรวมเป็นหนึ่งเดียว เมื่อวรรณ เริ่มหันมาสนใจการปั่นจักรยาน หมูซึ่งถนัดการปั่นจักรยานออกเที่ยวอยู่แล้วจึงรับหน้าที่เป็นผู้ฝึกสอน การเอาใจใส่ในการสอนของฝ่ายชายจึงทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาการปั่นจักรยานไปพร้อมกับศึกษาหัวใจกันและกันด้วย

หลังจากแต่งงาน ทั้งคู่ขยายเส้นทางปั่นจักรยานท่องเที่ยวออกไปไกลขึ้นเรื่อยๆ จนถึงประเทศลาว จึงเป็นจุดเริ่มต้นของความตั้งใจที่อยากปั่นจักรยานไปเที่ยวปีละหนึ่งประเทศ แต่หลังจากได้อ่านเจอเรื่องราวของสามี-ภรรยาชาวต่างชาติคู่หนึ่งอายุกว่า ๕๐ ปี ซึ่งใช้บริการของบริษัททัวร์ปั่นจักรยานเที่ยวรอบโลกโดยเสียค่าใช้จ่ายล้านกว่าบาท ทั้งคู่เกิดความสนใจและบอกกับตัวเองว่า การปั่นจักรยานไปผจญภัยรอบโลกคือความฝันที่อยากทำให้เป็นจริง

หมู กับ วรรณ ปรึกษาเรื่องนี้กับ **ทอม เคลย์** นักบินผู้เดินทางมาแล้วรอบโลก เพื่อนสนิทที่ทั้งสองประทับใจเรื่องราวของเขา ทอมเป็นนักเดินทางที่จริงจังกับการผลักดันให้คนเดินตามความฝัน จนถึงขั้นตั้งมูลนิธิชื่อ "Timmissartok Foundation โดยคัดเลือกเรื่องราวของคนจากทั่วโลกที่เขียนเข้ามาเล่าถึงความฝันของตนแล้วบริจาคเงินเล็กน้อย เพื่อให้เขาเหล่านั้นกลับไปทำฝันให้เป็นจริง

ทันทีที่ได้ฟังความฝันนี้ ทอมแนะนำทันทีว่า อย่าทำตามฝรั่ง ให้ออกเดินทางโดยเริ่มต้นด้วยตัวเอง และเชื่อว่าทั้งคู่ทำได้ เพราะวรรณเป็นนักจัดการที่ดีและมุ่งมั่นที่จะไปสู่จุดหมายให้ได้ ขณะที่หมูจะเป็นคนที่เดินหน้าไปช้าๆ แต่ระมัดระวัง

ทอมจริงจังกับการผลักดันให้ความฝันของสามีภรรยาคู่นี้เป็นจริงอย่างมาก เพราะเขาซาบซึ้งในความมีน้ำใจของคนไทย จึงอยากตอบแทนด้วยการจุดประกายความฝันให้กับหมูและวรรณ โดยหวังว่าเมื่อทั้งสองทำความฝันได้สำเร็จจะเป็นแรงกระเพื่อมให้คนไทยอีกมากมายเกิดแรงบันดาลใจสร้างฝันของตนให้เป็นจริงด้วย โดยทอมตั้งชื่อเว็บไซต์ให้ทั้งคู่ว่า thaibikeworld ซึ่งหมายความว่า "คนไทยร่วมใจกันทำให้สำเร็จ" แต่ความฝันนี้ก็ต้องปลุกเร้ากันหลายระลอก โดยเฉพาะกับความลังเลของหมู

"ผมใช้ภาษาไม่คล่อง และเป็นห่วงความปลอดภัยของคุณวรรณ ผมจึงฝันไว้แค่ได้ล่องเรือจากต้นแม่น้ำตาปีลงไปเรื่อยๆ แล้วก็เขียนหนังสือบันทึกเรื่องราวของสองฝั่งที่ได้พบ ไม่กล้าฝันถึงเดินทางรอบโลก"

ทอมจึงหว่านล้อมด้วยไพ่ใบสุดท้าย *"อย่าไปกลัวกับสิ่งที่ยังไม่เกิด ทุบหม้อข้าวซะ แล้ว Go! เลย"*

เตรียมตัวสู่ฝันอันยิ่งใหญ่

๑ ปีเต็มคือระยะเวลาสำหรับเตรียมการเพื่อทำตามความฝัน โดยเฉพาะการฉีดวัคซีน ๒๕ เข็ม ทิ้งช่วงตามกำหนดเพื่อป้องกันโรคต่างๆ ทั้งไข้เหลือง อหิวาตกโรค ไข้สมองอักเสบ ฯลฯ เรียกว่า ฉีดวัคซีนจนแทบจะล้มป่วย

นอกจากนี้ยังต้องศึกษาแผนที่อย่างละเอียด หลังจากได้รับคำแนะนำว่าควรจะปั่นจักรยานลงไปทางภาคใต้ ทั้งคู่จึงกำหนดเส้นทางจักรยานโดยเริ่มจากไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อเมริกา ยุโรป รัสเซีย เอเชียกลาง จีน เวียดนาม ลาว กัมพูชา และกลับมาที่เมืองไทย

ขณะเดียวกันก็ต้องหาเงินทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เพราะเงินเก็บที่สะสมไว้มีไม่พอ ทั้งคู่จึงเดินหน้าเขียนโครงการเพื่อหาผู้สนับสนุน แต่ก็ถูกปฏิเสธทั้งหมด จนกระทั่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและเอกชนอีกประมาณสองรายให้การสนับสนุน ภายใต้การช่วยเหลืออ้อมๆ ของทอมอีกเช่นเคย

"ที่ประทับใจที่สุดก็คือ คุณสายชล พยาว์น้อย แห่งบ้านไร่กาแฟ ที่เอาเงินสดๆ มาวางให้ตรงหน้าสามแสนบาท เขาบอกว่าไม่ได้ให้เพราะอยากอวดรวย เพราะเป็นเงินที่ต้องแบ่งมาจากพนักงานของเขา แต่เห็นว่าเป็นโครงการที่ดีในการสร้างฝันเขาจึงอยากช่วย"

เงินที่ได้มาถูกเปลี่ยนเป็นรถจักรยานเพื่อเดินทางไกลคันแรก และไม่นานก็ตามมาด้วยคันที่ ๒ เงินที่เหลืออีกประมาณ ๕ ล้านบาทเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง แบ่งเป็นค่าตั๋วเครื่องบิน ค่าเรือ วีซ่า อินเตอร์เน็ต อะไหล่ยางจักรยาน และค่าจัดการ ฯลฯ ซึ่งเป็นปฐมบทให้ทั้งคู่เรียนรู้ว่า ปัจจัยหลักของการเดินทางไม่ใช่เงินทอง แต่อยู่ที่หัวใจของนักสู้

หลายครั้งที่ทั้งคู่ต่อสู้กับอุปสรรคจนท้อแต่ไม่เคยถอย เพราะได้แรงผลักจากทอมเป็นระยะๆ เพื่อนจากต่างแดนคนนี้ให้กำลังใจว่า นี่ไม่ใช่แค่การเดินทางไปเที่ยวแต่เป็นการไปค้นพบโลกกว้าง ได้ศึกษาชีวิตคน หัวใจผู้คน มิตรภาพจากคนทั่วโลก ได้ถ่ายรูปธรรมชาติสองข้างทาง และนี่....คือการเดินทางร่วมกับคนที่เรารัก

ความแน่วแน่เอาชนะอุปสรรคทุกอย่างโดยหมดสิ้น สุดท้ายก็มีการจัดงานแถลงข่าวโครงการปั่นจักรยานรอบโลกของหมูและวรรณที่ทำเนียบรัฐบาล

ข่าวที่ออกไป ทำให้ทั้งคู่ต้องตอบคำถามบุคคลแวดล้อมมากมาย และนำไปสู่การตัดสินใจที่สร้างจุดเปลี่ยนของชีวิต นั่นคือ การละทิ้งหน้าที่การงานที่มั่นคง

วรรณเพิ่งเข้าทำงานที่สถานทูตฯ ได้ ๒ ปี ซึ่งโอกาสที่จะได้เข้าไปทำงานในองค์กรแบบนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย จึงเป็นเรื่องที่เธอคิดหนักเพราะเป็นงานที่มั่นคงและรายได้กับสวัสดิการดีมาก ไม่ค่อยมีใครลาออกจึงไม่ค่อยมีตำแหน่งงานว่าง เจ้านายเองก็พึงพอใจผลงานของเธอ ก็ได้แรงเชียร์จากทอมอีกแล้วที่ช่วยตัดสินใจให้ "ลาออก"

ส่วนเจ้านายของหมูเองก็ใช่ย่อย เมื่อได้เห็นข่าวการปั่นจักรยานไปรอบโลกของเขา นายเรียกไปพบแล้วโยนหนังสือพิมพ์มาตรงหน้า ถามว่า

"จะให้ช่วยอะไรบ้าง .... อยากได้เงินสนับสนุนเป็นก้อน หรือเป็นรายเดือน"

ที่สุดเจ้านายก็ตกลงจะโอนเงินให้ ๖,๐๐๐ บาททุกเดือนตลอดการเดินทาง น้ำใจครั้งนี้ทำให้เขาตื้นตันอย่างบรรยายไม่ถูก

เพียงเรามีเรา

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ณ จุดเริ่มต้นการเดินทางที่หน้าอาคารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร หมูและวรรณปั่นจักรยานมุ่งหน้าลงสู่ภาคใต้

ตลอดเส้นทางทั้งคู่แบ่งหน้าที่คล้ายๆ กับโครงสร้างงานบริหารบ้านเมือง โดยฝ่ายหญิงจะรับผิดชอบฝ่ายต่างประเทศ พาณิชย์ และบัญชี ส่วนฝ่ายชายเปรียบตัวเองเป็นเกษตรกร ฝ่ายโยธา คอยดูแลเส้นทางและฝ่ายซ่อมบำรุง ฝ่ายข้อมูล ถ่ายภาพและบันทึกเรื่องราว โดยใช้นโยบายปั่นจักรยานไปข้างหน้าอย่างช้าๆ แต่ว่ามั่นคง

ปรากฏว่าตลอดเส้นทางจากกรุงเทพฯ ถึงด่านสะเดา เป็นการเดินทางที่ไม่ต้องใช้เงินแม้แต่บาทเดียว เพราะได้มิตรภาพของกลุ่มคนรักจักรยานเลี้ยงรับรองและหาที่หลับที่นอนให้

แต่การใช้ชีวิตคู่บนเส้นทางจักรยานที่ต้องอยู่ด้วยกันตลอด ๒๔ ชั่วโมง ย่อมต่างจากวิถีชีวิตที่เคยแต่เพียงอาศัยภายใต้หลังคาเดียวกัน ปัญหาทะเลาะเบาะแว้งมีปากเสียงเกิดขึ้นตลอดเวลา และมักมีจุดเริ่มต้นมาจากเรื่องเล็กน้อย

"เรื่องอาหารการกินดูจะเป็นปัญหาที่ทำให้เราทะเลาะกันบ่อยที่สุด เช่นวันนี้ผมอยากกินร้านนี้ แต่อีกคนไม่อยากกิน คนนึงหิวแต่อีกคนยังไม่หิว แต่ทุกอย่างต้องตัดสินใจร่วมกัน และเราต้องเรียนรู้การใช้ชีวิตคู่ที่ไม่มีเวลาเป็นส่วนตัวเลย"

ความขัดแย้งปะทุถึงขีดสุดที่เอกวาดอร์ เมื่อฝ่ายหญิงหมดความอดทนถึงขั้นถอดแหวนแต่งงานคืน และจะกลับเมืองไทย แต่เมื่อทั้งคู่ปั่นจักรยานออกมาจากรีโอแบมบ้าในเช้าวันต่อมา

เหตุการณ์ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น

"วันนั้นอากาศหนาวมาก เราใส่เสื้อกันคนละห้าชั้น ขณะที่กำลังแวะพักทาครีมกันแดดและกินส้ม จู่ๆ ก็มีคนเดินเข้ามาหา ๕ คน ทีแรกนึกว่าเป็นชาวบ้านทั่วไปก็ไม่ได้สนใจ แต่ปรากฏว่าพวกเขาเดินปรี่เข้ามาหา พอใกล้จะถึงก็คว้าหมวกไอ้โม่งมาสวมปิดหน้า สองคนเอาปืนมาจี้ที่ท้ายทอย ส่วนที่เหลือก็เดินไปลากจักรยานเราไปไว้ในป่า แล้วก็เทกระเป๋ารื้อค้นของข้าวเรากระจุยกระจาย"

วรรณถ่ายทอดสิ่งที่เกิดขึ้นวันนั้นอย่างละเอียดเหมือนเพิ่งเกิดขึ้นไม่นาน ขณะที่หมูเองก็ไม่ลืมเหตุการณ์นี้

"ผมเองยอมรับว่ากลัวมาก ตัวสั่นเลย กลัวว่าวรรณจะได้รับอันตรายหากเกิดหวงข้าวของขึ้นมา ก็เลยบอกไปว่า อย่าหวงของนะ แล้วก็สวดมนต์เป็นภาษาสเปน พวกโจรก็บอกว่าให้เราใจเย็นๆ ได้ยินแค่นี้ก็ใจชื้นขึ้นคิดว่ามันคงไม่ฆ่าเราทิ้งแน่ เมื่อรื้อค้นข้าวของจนพอใจพวกมันก็หมัดเราไว้กับต้นไม้ แล้วก็ปล่อยลมยางจักรยานออก"

สิ่งหนึ่งที่เขามั่นใจว่าช่วยให้ปลอดภัยจากเหตุการณ์ร้ายๆ นี้มาได้ก็คือ บารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพราะขณะที่เผชิญหน้ากับโจรร้าย ชายหนุ่มกุมเหรียญในหลวงที่ห้อยคอไว้แน่น และตั้งจิตอธิฐานขอให้พระองค์ช่วยคุ้มครอง ขออย่าให้มาตายในแผ่นดินอื่น จะขอกลับไปตายที่แผ่นดินไทย

หลังจากกลุ่มโจรไปแล้ว ชายหนุ่มก็พยายามดิ้นรนออกมาจากที่มัด เมื่อช่วยเหลือภรรยาได้ ทั้งคู่ช่วยกันปั๊มลมรถจักรยานเพราะอยากไปจากจุดเกิดเหตุให้เร็วที่สุด แต่ยังไม่ทันไร ตำรวจท้องถิ่นก็มาถึงอย่างรวดเร็ว ทั้งคู่ก็อ้อนวอนขอให้พาไปคิโต เมืองหลวงของเอกวาดอร์ให้เร็วที่สุด แต่ตำรวจออกคำสั่งให้ไปโรงพักก่อน

ที่นั่นมีตำรวจท่องเที่ยวซึ่งพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ ทั้งคู่จึงต้องพึ่งพากงสุลกิตติมศักดิ์ ขณะนั้นตำรวจในโรงพักบอกว่า เหตุการณ์ลักษณะนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในประเทศของเขาบ่อยนัก เพราะฉะนั้นจะต้องจับโจรให้ได้และนำข้าวของที่ถูกปล้นไปกลับคืนมาให้ได้เพื่อรักษาชื่อเสียงประเทศ

แม้ทั้งคู่จะพยายามร้องขอว่าไม่อยากได้อะไรคืนนอกจากไปจากที่นี่ให้เร็วที่สุดเพราะเสียขวัญและกลัวมาก ตำรวจไม่อนุญาตสั่งให้เข้าไปพักในโรงแรมที่จัดให้ แต่ทั้งสองยังกลัวว่าจะถูกกลุ่มโจรดักทำร้ายจึงไม่กล้าออกไปไหนนอกโรงแรม คืนนั้นจึงได้แต่ประทังความหิวด้วยขนมปังที่ถูกพวกโจรเหยียบจนและเทะไปแล้ว

รุ่งขึ้นอุปทูตไทยในกรุงชิลีจึงขอให้กงสุลกิตติมศักดิ์ จัดหาโรงแรมที่พักซึ่งปลอดภัยกว่าเพื่อให้จิตใจดีขึ้น คืนนั้นชายหนุ่มใช้เวลาตลอดคืนสเก็ตช์ภาพของคนร้ายเพื่อส่งไปลงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ขณะที่สื่อมวลชนในเมืองไทยได้นำข่าวนี้มาเผยแพร่ด้วย ระหว่างนั้นทั้งคู่ก็ต้องวัดใจกันว่าจะกลับเมืองไทยหรือไปต่อ

"คนที่ดูข่าวส่งอี-เมล์เข้ามาอย่างถล่มทลาย ล้วนแล้วแต่บอกให้สู้ต่อไปอย่าเพิ่งล้มเลิก เรามากันไกลแล้ว เราเองก็ชั่งใจกันอยู่นานกว่าจะได้คำตอบว่า..... ไปต่อที่โคลัมเบีย"

เมื่อมีข่าวว่าทั้งสองจะเดินทางไปโคลัมเบีย เมืองอาชญากรอันดับต้นๆ ของโลก ก็มีอี-เมล์ฉบับหนึ่งเข้ามาเป็นบททดสอบอีกครั้ง

"ขอโทษนะที่ต้องบอกว่าประเทศของฉันแย่ ที่จริงแล้วมันก็แย่จริงๆ นั่นแหละ"

โชคดี มาหลังโชคร้าย

ระหว่างรอวีซ่าเข้าประเทศโคลัมเบีย ทั้งสองยังคงพักอยู่ในเอกวาดอร์ประเทศที่มีคนไทยอยู่เพียง ๕ คน โดย ๓ คนติดคุกเพราะขนยาเสพติด ส่วนอีก ๒ คนที่เหลือ คนหนึ่งเป็นภรรยาท่านกงสุลสวิตเซอร์แลนด์ที่ประจำอยู่ในเมืองหลวง

คิโต ซึ่งเป็นคนปักษ์ใต้เช่นเดียวกับคุณหมู เธอผู้นี้เปิดบ้านให้การต้อนรับอย่างดีเยี่ยม และพาคู่สามี-ภรรยาไกลบ้านไปท่องเที่ยวอย่างเต็มที่เป็นเวลานานนับเดือน

คนไทยอีกคนมีสามีทำงานอยู่ในบริษัทน้ำมันในเอกวาดอร์ เธอให้บอดี้การ์ดส่วนตัวขับรถพา สองสามี-ภรรยาไปเที่ยวเช่นกัน และจากการที่สื่อมวลชนหลายรายเผยแพร่เรื่องราวของหมูและวรรณ ทำให้สายการบินแห่งชาติเอกวาดอร์มอบตั๋วเครื่องบินฟรีไปโคลัมเบียให้ แม้แต่ร้านถ่ายรูปที่โน่นก็มอบกล้องถ่ายรูปให้กับหมูเป็นของฝาก

แต่เรื่องดีๆ ที่เกิดขึ้นทั้งหมดหลังโดนปล้น ก็ยังไม่อะไรดีเท่าคำสัญญาที่มีให้กันว่า จะไม่ทะเลาะกันอีกตลอดเส้นทางที่เหลืออยู่

"เรามาทบทวนกันว่าทุกครั้งที่ทะเลาะกันจะมีเหตุการณ์ร้ายๆ เกิดขึ้นเสมอ และครั้งสุดท้ายที่ทะเลาะนั้นเกือบตายเพราะโจรปล้น ก็เลยตกลงกันใหม่ว่าจะไม่ทะเลาะกันอีก และถ้าเมื่อไหร่ทะเลาะกัน วันรุ่งขึ้นเราจะทิ้งมันไป"

ข้อตกลงนี้ทำให้ทั้งคู่รู้สึกว่าทุกเส้นทางที่ผ่านไปงดงามมากขึ้นกว่าทุกวัน และเพิ่งตระหนักได้ว่า อารมณ์หงุดหงิดที่ทะเลาะกับคนรักนั้น มีส่วนไปบดบังความงามของสองข้างทางมากเพียงใด และยังอาจทำให้ไปไม่ถึงจุดหมายปลายทาง เพราะต่อให้ปั่นจักรยานเหนื่อยจนแทบขาดใจอย่างไร ก็ไม่ได้ทำให้อยากล้มเลิกการเดินทางเท่ากับการทะเลาะกับคู่ชีวิตแค่ครั้งเดียว

แล้วทั้งคู่ก็มุ่งหน้าสู่โคลัมเบีย แม้จะหวาดหวั่นต่อสิ่งที่ต้องเผชิญตามคำเตือน แต่ทันทีที่ไปถึงกลับรู้สึกว่าตัดสินใจไม่ผิด

"ที่นั่นมีคน ๒๐ ครอบครัวที่ให้การต้อนรับอย่างดีเยี่ยม ทุกๆ เช้าจะมีรถของคนท้องถิ่นมารับพาไปเที่ยวสถานที่ต่างๆ เป็นประสบการณ์ที่มีความสุขมาก"

คิดถึงบ้าน

หมูกับวรรณใช้หลักในการเดินทางว่า ไปด้วยกันอย่างช้าๆ ไม่รีบร้อน แวะพักเมื่ออยากพัก ดื่มด่ำกับความสวยงามของธรรมชาติสองข้างทางให้เต็มที่ ไม่สนใจวันเวลาที่ผ่านไป แต่หลังจากไกลบ้านไปผจญภัยระยะหนึ่ง ความคิดถึงเมืองไทยก็เกาะกุมหัวใจทั้งคู่อย่างท่วมท้น

"คิดถึงข้าวสวยจนเก็บไปฝันถึงเลย คิดถึงใบกะเพรามากๆ"

บางทีชีวิตก็มีเรื่องมหัศจรรย์เกิดขึ้นได้เสมอ เพราะเมื่อไหร่ที่ทั้งสองนึกถึงสิ่งไหน สิ่งนั้นก็มักจะถูกจัดส่งเดลิเวอรี่มาให้เสมอ เพราะทันทีที่ไปถึงปานามาในอเมริกาใต้ ท่านกงสุลบอกว่า ที่นั่นมีคนไทยอาศัยอยู่คนเดียวชื่อ ป้าแดง ซึ่งบางอย่างดลใจให้เดินทางไปพบและเมื่อไปถึงป้าแดงก็ร้องไห้ดีใจ เพราะเพิ่งฝันว่าจะมีญาติจากแดนไกลมาหา ป้าเองก็คิดว่าเป็นเรื่องเป็นไปไม่ได้ เพราะไม่มีญาติที่ไหนเหลืออีกแล้ว ตั้งแต่ย้ายมาอยู่ปานามาในสมัยที่สนามบินดอนเมืองเพิ่งสร้างเสร็จใหม่ ๆ แล้วป้าก็พาไปสวนหลังบ้าน คราวนี้หมูกับวรรณเป็นฝ่ายดีใจจนน้ำตาเกือบจะไหลบ้าง เพราะในสวนนั้นมีทั้งใบกะเพรา ดอกแค ตะไคร้ และผักพื้นบ้านของไทยอีกเกือบ ๒๐ ชนิด ป้าแดงเด็ดผักต่างๆ มาทำอาหารให้กิน แล้วเล่าให้ฟังว่า

"ตอนที่มาปานามาใหม่ๆ ไม่ได้เอาอะไรติดตัวมาเลย แต่มีท่านมาด้วยเพียงองค์เดียว"

แล้วป้าก็ชี้ไปที่ผนังซึ่งมีปฏิทินเก่าๆ แขวนอยู่ เป็นรูปในหลวงในวัยหนุ่ม ก่อนจากกันป้าแดงให้กำลังใจและบอกว่าจะรอชื่นชมความสำเร็จด้วย

แผ่นดินแห่งความเย็นชา

หลังจากผ่านประสบการณ์เดินทางมายาวนาน ทั้งหมูและวรรณเริ่มตั้งรับสถานการณ์ทั้งร้ายดีได้อย่างมีสติมากขึ้น แต่ก็มีเหตุการณ์ฝังใจเกิดขึ้นอีกที่ประเทศรัสเซีย ขณะที่ทั้งคู่กำลังเพลิดเพลินกับการเที่ยวตลาดพื้นเมือง ก็มีชายหนุ่มคนหนึ่งท่าทางนักเลงเดินมาเตะรถจักรยานที่จอดไว้และเตะกระเป๋าเดินทางอย่างต้องการหาเรื่อง ท่ามกลางสายตานับร้อยของคนในตลาดที่เพียงมองมาด้วยสายตาเย็นชา แต่ไม่มีใครพูด หรือทำอะไร

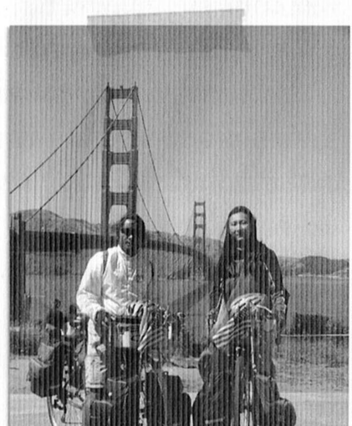
หมูและวรรณเห็นท่าไม่ดีจึงรีบนำจักรยานขึ้นรถแล้วหนีให้เร็วที่สุด แต่ปรากฏว่าชายคนเดิมก็มานั่งติดกันบนรถโดยสารทางไกลอีก

"ตอนที่ขึ้นรถนั้นมืดแล้ว เขาก็สะกิดผมตลอดคืน ถามว่าได้ไหมๆ แล้วมองไปที่คุณวรรณ เสียงดังทีเดียว แต่คนในรถก็ไม่มีใครสนใจ ขณะที่รถก็หยุดเป็นระยะๆ ผมกลัวว่าเขาจะกระชากเราลงไปแล้วล่วงเกินคุณวรรณ พอถึงเช้าเราสองคนรีบลงจากรถแล้วปั่นจักรยานเผ่นเลย

ครั้งนี้เราได้เรียนรู้ว่าคนบ้านเขากับเราต่างกันเหลือเกิน บ้านเรามีอาหารเหลือเฟือ คนต่างถิ่นมาเราก็แบ่งปันข้าวปลาให้ได้ แต่คนรัสเซียจะมองกลับกัน เขาเห็นเราเป็นศัตรู เป็นคู่ต่อสู้ ไม่เป็นมิตร"

มิตรภาพอีกซีกโลก

ทั้งคู่ได้สรุปอย่างหนึ่งของการเดินทางครั้งนี้ว่า บางครั้งคนเราก็ด่วนตัดสินคนอื่นจากสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมา แต่เมื่อได้สัมผัสอย่างใกล้ชิด ทัศนคติเหล่านั้นอาจเปลี่ยนไป เพราะจากเหตุการณ์ถล่มอิรักทำให้วรรณเองตั้งข้อรังเกียจอเมริกันชนไม่น้อย ถึงแม้จะทำงานในสถานทูตของประเทศนี้ก็ตาม จนกระทั่งได้มารู้จักกับ ดร.นาโอมิ ซาโตะ ซึ่งเป็นเพื่อนของทอมในอเมริกา เขาติดตามเรื่องของหมูกับวรรณมาตั้งแต่เริ่มเดินทาง และแสดงน้ำใจด้วยการให้ที่พักกับทั้งคู่ และขับรถติดตามด้วยนานนับสัปดาห์ เพื่อคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจ

เวลาหนึ่งปีเต็มที่ทั้งคู่ปั่นจักรยานไปบนเส้นทางกว่า ๕,๐๐๐ กิโลเมตรในสหรัฐอเมริกา จึงได้เรียนรู้ว่าคนอเมริกันเป็นชนชาติที่มีสปิริต มีความเป็นส่วนตัว และเคารพผู้อื่นมาก

คนไทยใจดีที่สุด (ในโลก)

ตลอดหลายปีของการเดินทางทั้งคู่ได้ข้อสรุปอย่างหนึ่งว่า ๘๐% ของมนุษย์บนโลกนี้เป็นคนดี แต่ไม่มีชนชาติไหนเป็นมิตรเท่าคนไทย

ครั้งหนึ่งทั้งคู่ได้เจอลุงคนขับรถของท่านทูตที่ออสเตรเลีย ซึ่งให้ข้อคิดที่จำได้ขึ้นใจว่า คนไทยเหมือนยาดำ ซึ่งเป็นยาสารพัดโรคในสมัยโบราณ เปรียบเปรยว่าถ้าได้เจอคนไทยด้วยกัน รับรองว่าตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้

แล้วก็ได้พิสูจน์คำพูดนี้ขณะที่กำลังปั่นจักรยานในสหรัฐอเมริกา ครั้งนั้นมีเพื่อนร่วมทางเป็นชาวอังกฤษเชื้อสายจีนซึ่งมีความฝันว่าจะปั่นจักรยานข้ามอเมริกา แต่เมื่อเจ้านายไม่อนุญาตให้ลาหยุด เขาจึงลาออกมาตามความฝันเช่นกัน

เพื่อนชาวอังกฤษมักจะปั่นจักรยานไปล่วงหน้า เนื่องจากไม่มีสัมภาระมากเท่าจึงไปได้เร็วกว่า ครั้งนึงเขาล่วงหน้าไปถึงร้านอาหารไทยที่กำลังจะปิดร้าน จึงบอกให้รอก่อนเพราะกำลังมีคนไทยปั่นจักรยานมาทานอาหารที่นี่ ทีแรกเจ้าของร้านไม่เชื่อ แต่เมื่อได้เจอสองสามีภรรยาเขาดีใจมาก มื้อนั้นจึงเป็นเจ้ามือเลี้ยงข้าวและเปิดบ้านที่ว่างอยู่ให้พัก พร้อมกับเชิญชวนให้มากินข้าวที่ร้านอีกในวันรุ่งขึ้น แถมยังจัดเตรียมขนมไว้ให้เป็นเสบียงเพื่อเดินทางต่อ เพื่อนร่วมทางชาวอังกฤษออกอาการทึ่งกับน้ำใจที่คนไทยมีให้กัน ถึงกับออกปากในวันที่ต้องแยกทางกันว่า

"ถ้าต่อไปได้เจอคนไทยอีกจะขอแสดงตัวว่าเป็นคนไทยด้วยได้ไหม"

นอกจากนี้ความดีงามที่คนไทยสร้างไว้ในแผ่นดินนี้ ก็เป็นเกราะคุ้มครองชีวิตไทยในต่างแดนเช่นกัน เพราะขณะที่เดินทางไปถึงออสเตรเลีย ได้เข้าพักในเกสต์เฮ้าส์แห่งหนึ่งซึ่งมีชื่อเสียงในหมู่แบ็กแพ็กเกอร์ ขณะที่กำลังจ่ายค่าที่พักเป็นเงิน ๓๐ ดอลลาร์ออสเตรเลีย แต่เมื่อเจ้าของรู้ว่าทั้งคู่เป็นคนไทยก็คืนเงินแล้วให้พักฟรี เขาเล่าว่าตอนที่มาเมืองไทยได้รับการช่วยเหลืออย่างดีมาก จึงอยากตอบแทนคนไทยด้วยการให้ทั้งคู่พักฟรีนานนับเดือน

คู่ชีวิตดั่งเพื่อนร่วมทุกข์

หลังจากปั่นจักรยานไปได้ ๓ ปีครึ่ง เหตุการณ์ที่เป็นความทุกข์ที่สุดของการเดินทางก็เกิดขึ้น นั่นคือ การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักของฝ่ายชาย

ขณะนั้นทั้งคู่ปั่นจักรยานอยู่ในชนบทของรัฐเคนตักกี้ สหรัฐอเมริกา เมื่อหาที่พักไม่ได้จึงเข้าไปขออนุญาตหลวงพ่อนอนในโบสถ์ของวัดไทยแห่งหนึ่ง

วรรณไปเช็กอี-เมล์ แล้วพบจดหมายฉบับหนึ่งที่เพื่อนส่งข่าวมาแจ้งว่าแม่ของหมูป่วยหนักมากให้รีบกลับบ้านด่วน ข่าวนี้ทำให้หมูแทบล้มทั้งยืนเพราะแม่ไม่เคยมีอาการป่วยใดๆ มาก่อน แล้วจะป่วยหนักด้วยโรคอะไรที่ร้ายแรงถึงขั้นล้มหมอนนอนเสื่อ

หลวงพ่อที่วัดเมตตาหารถมาส่งให้ที่เมืองเซนต์หลุยส์ เพื่อให้วรรณรออยู่ที่นี่โดยพักอาศัยอยู่กับคุณหมอซึ่งเป็นคนไทยเหมือนกัน ส่วนหมูมุ่งหน้าไปขึ้นเครื่องบินที่ชิคาโก้ ซึ่งได้พบน้ำใจของคนไทยที่นี่เอื้อเฟื้อที่พักเป็นธุระจัดการจองตั๋วเครื่องบินให้

ครั้งนั้นเขากลับมาอยู่เมืองไทยหนึ่งเดือนเต็ม โดยใช้เวลาทั้งหมดดูแลแม่ที่โรงพยาบาล เมื่อแม่อาการดีขึ้นจึงบินกลับไปอเมริกา อุปสรรคก็เกิดขึ้นอีกเมื่อตำรวจตรวจคนเข้าเมืองแต่ละแห่งไม่อนุญาตให้ผ่าน เพราะไม่เชื่อว่าเขาจะซื้อตั๋วเครื่องบินไปกลับชิคาโก้-กรุงเทพ และ กรุงเทพ-ชิคาโก้จริง ทั้งที่ไม่ใช่ชาวอเมริกัน เขาโดนกักตัวตั้งแต่เมืองไทย ญี่ปุ่น จนถึงสหรัฐอเมริกา

โชคดีของหมูมีไม่เท่าความรอบคอบของวรรณที่เสนอให้เขาพกแฟ้มภาพภารกิจของทั้งคู่ที่ลงข่าวของนานาประเทศติดตัวไปด้วย เพื่ออธิบายให้เจ้าหน้าที่ทุกคนเข้าใจว่าเขาต้องการเดินทางไปอเมริกาเพื่อปั่นจักรยานรอบโลก จึงทำให้ผ่านแต่ละด่านมาได้อย่างทุลักทุเล

ด่านสุดท้ายคือสหรัฐอเมริกา ชายหนุ่มกังวลตั้งแต่เครื่องบินยังไม่ลงจอดด้วยซ้ำว่าจะผ่านไปได้หรือไม่ แต่เมื่อเขาบอกเจ้าหน้าที่ว่าจะไปปั่นจักรยานรอบโลกเจ้าหน้าที่คนนั้นก็ตะโกนบอกคนอื่นๆ ว่า "ไอ้คนนี้มันเป็น Forrest Gump" แล้วก็อนุญาตให้เข้าเมือง เป็นเรื่องตลกที่เขาเองก็คาดไม่ถึง

แต่เมื่อปั่นจักรยานข้ามอเมริกาสำเร็จ สองเดือนหลังจากนั้นแม่ของหมูก็เสียชีวิต เพื่อนๆ ที่เมืองไทยส่งอี-เมล์มาเล่าให้ฟังว่า แม่ขีดปฏิทินรอเขาทุกวันจนถึง

วันที่เขากำหนดไว้ว่า ๓ ปีครึ่งจะกลับมาบ้าน พอครบจำนวนวันที่เขาบอกไว้แม่ก็สิ้นใจทันที เพื่อนๆ จึงแนะนำว่าเขาไม่ต้องกลับมางานศพเพราะได้ทำหน้าที่ดีที่สุดแล้ว

ยังไม่ทันที่ความเศร้าเรื่องสูญเสียแม่ของหมูจะสร่างซา ในปีนั้นวรรณก็สูญเสียพ่อเช่นกัน ทั้งที่ไม่กี่วันก่อนหน้า สองพ่อลูกเพิ่งโทรศัพท์คุยกัน แต่จู่ๆ พ่อของวรรณเสียชีวิตขณะนอนหลับ แม้หลายคนจะแนะนำว่าเธอไม่จำเป็นต้องมาร่วมงานศพเพราะควรปฏิบัติภารกิจต่อไป แต่สำหรับหมูเขาเห็นว่า วรรณควรไปพบหน้ากับคนที่มาร่วมงานศพของพ่อด้วย วรรณจึงเดินทางกลับมาเมืองไทย

การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักเป็นสาเหตุเดียวที่ทำให้ทั้งสองห่างกัน จากที่เคยใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันตลอด ๒๔ ชั่วโมงมากว่า ๓ ปี เป็นช่วงเวลาที่ได้เรียนรู้กับความคิดถึง ที่แม้จะพูดคุยกับคนอื่นๆ เพื่อคลายเหงาแต่คำพูดหวานหูแสนสุภาพของคนเหล่านั้น ก็ไม่น่าฟังเท่ากับเสียงต่อล้อต่อเถียงของคนรักที่โหยหาอยากได้ยิน หลับตาก็เห็นภาพที่อีกฝ่ายเคยเคียงข้างบนรถสองล้อในเส้นทางไกลด้วยกัน หยาดเหงื่อที่ชุ่มหลัง เคยเช็ดหน้าเช็ดตาและบีบนวดให้กันเพื่อคลายเหนื่อย บางคราวก็ถึงขั้นหวาดกลัวว่าอีกฝ่ายอาจไม่กลับมาทำตามสัญญา และอีกสารพัดความไหวหวั่นที่ทำให้วันคืนแห่งการรอคอยช่างยาวนาน

ในที่สุดทั้งคู่ก็กลับมาร่วมเส้นทางปั่นจักรยานด้วยกันอีกครั้ง และมุ่งหน้าเข้าสู่เอเชียที่คาซัคสถาน ผ่านอุซเบกิสถาน เข้าสู่จีน มาถึงเวียดนาม ลาว และกัมพูชา ก่อนจะกลับสู่อ้อมกอดของมาตุภูมิอย่างอบอุ่นและปลอดภัยอีกครั้ง ณ จุดเริ่มต้นที่หน้าอาคารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

จากที่เคยวางแผนว่าจะใช้เวลาเดินทางรอบโลกไม่เกิน ๓ ปีครึ่ง แต่เอาเข้าจริงกลับยาวนานถึง ๕ ปี ๑๑ เดือน ที่ทั้งสองท่องโลกด้วยรถจักรยานเป็นระยะทางกว่า ๔๐,๐๐๐ กิโลเมตร ผ่านเส้นทางของทั้ง ๖ ทวีป รวม ๔๓ ประเทศ เรียนรู้

ประสบการณ์ของชีวิตคู่บนสองล้อคู่ชีพ ผ่านร้อน-หนาว สุข-ทุกข์ ความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม รวมถึงเรียนรู้หัวใจของคนต่างเชื้อชาติ

ความเชื่ออย่างหนึ่งได้รับการพิสูจน์ นั่นคือ คนไทยไม่ได้ด้อยไปกว่าชาติใดในโลกนี้ เพราะหากเทียบกับฝรั่ง การเดินเข้าประเทศต่างๆ ของทั้งคู่ดูจะยากเย็นกว่ามาก แต่ทั้งคู่ก็สามารถเหยียบไปบนผืนดินของนานาประเทศได้ ด้วยความช่วยเหลือกันของคนไทยจากทั่วโลก ได้ประจักษ์ด้วยตัวเองต่อคำพูดที่ว่า "คนไทยไม่ทิ้งกัน" และ "คนไทยคือครอบครัวเดียวกัน"

ทั้งสองได้เรียนรู้ที่จะฟังเสียงหัวใจของตัวเองเพื่อเดินตามเส้นทางฝัน ด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ และพร้อมจะเก็บเกี่ยวประสบการณ์ทั้งหมดไปถ่ายทอดเพื่อฉีดวัคซีนปลุกฝันให้กับน้องๆ ในโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศไทยกว่า ๘๐ แห่ง

และเหนืออื่นใด คือการฟังเสียงหัวใจตัวเองต่อความรักที่มีให้กับคนที่เป็นอีกครึ่งหนึ่งของชีวิต เพราะสำหรับคู่รักในสถานการณ์ยากลำบาก สิ่งที่จะประคับประคองชีวิตคู่ให้ผ่านไปได้ คือความเห็นใจ ให้อภัย รวมใจเป็นหนึ่งเพื่อฝ่าฟันอุปสรรคไปด้วยกัน

ชาวนาผู้ยิ่งใหญ่

"ตอนเรียนหนังสือ ผมทรมานทุกครั้ง ที่ครูให้ไปท่องสูตรคูณหน้าห้อง แทบอยากฆ่าตัวตาย"

ความเร็วบนถนนสนุกกว่าวิชาในห้องเรียน

จากครอบครัวชาวนา ในอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี **อนันต์ ศรีเรือง** หรือ **"เงาะ"** ชายหนุ่มวัย ๓๗ ปี เคยเป็นเด็กที่ไม่ชอบเรียนหนังสือ ดังนั้นหลังจากเรียนจบชั้น ม.๓ ในวัย ๒๘ ปี เขาจึงไปสมัครทำงานที่อู่ซ่อมรถแห่งหนึ่งและค้นพบว่าตัวเองหลงใหลเสน่ห์ของมอเตอร์ไซด์ขนาด ๔ สูบ รถ ๒ ล้อที่สามารถทำความเร็วสูงได้ถึง ๓๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง เขาจึงมุ่งเรียนรู้รายละเอียดต่างๆ ของเครื่องยนต์ชนิดนี้ และเก็บเงินซื้อรถมอเตอร์ไซด์ที่คลั่งไคล้ได้สำเร็จ

มอเตอร์ไซด์คันแรกที่ได้มาจากน้ำพักน้ำแรงสร้างความสุขให้อย่างยิ่ง แต่ละวันเขาทุ่มเทให้กับการศึกษาเทคนิควิธีการขี่และบังคับรถ ๒ ล้อที่มีความเร็วสูงคันนี้ ทั้งการใช้คันเร่ง การเข้าโค้งด้วยความเร็ว การเข้าโค้งหักศอก การทรงตัว การใช้เบรค การซ่อมแซม และแน่นอนว่าต้องสะสมประสบการณ์การประลองความเร็วบนถนนด้วย

เขาสร้างชื่อเสียงเรื่องการเป็นเจ้าความเร็วด้วยมอเตอร์ไซด์ ๔ สูบ จนเป็นที่รู้จักของนักแข่งรถในย่านนั้น พร้อมกับตั้งทีมแข่งรถที่มีชื่อว่า "ซาไก"

หลังจากเป็นลูกจ้างในอู่ซ่อมรถได้ระยะหนึ่ง ประสบการณ์ที่มากขึ้นกับชื่อเสียงที่นักแข่งรถยอมรับ เขาจึงเปิดอู่ซ่อมรถของตัวเองขึ้น ซึ่งเป็นความสุขอย่างเหลือล้นเพราะได้ใช้ชีวิตร่วมกับมอเตอร์ไซด์ที่เขารักอย่างเต็มที่

"วันหนึ่งผมไปเยี่ยมเจ้านายเก่าที่อู่ซ่อมรถเดิม เขาบอกว่ามีฝรั่งมาขอท้าแข่งรถด้วย ก็ตอบตกลงแล้วบอกให้ไปเจอกันตรงทางโค้ง แต่ปรากฏว่าฝรั่งก็เงียบหายไป"

จนกระทั่งได้ไปเจอฝรั่งคนนี้อีกครั้งที่สนามแข่งรถในจังหวัดเพชรบุรี หลังจากแข่งกันในสนามแล้วทั้งคู่ก็มาประลองความเร็วกันต่อนอกรอบโดยขี่รถจากเพชรบุรีมาจนถึงราชบุรี แต่ผลแพ้ชนะไม่ได้สำคัญเท่ากับที่เขากับชาวเยอรมันคนนี้ได้เป็นเพื่อนสนิทกันในเวลาต่อมา

ชาวเยอรมันคนนี้ชื่อ **ฮาร์บี้** มาเมืองไทยเพื่อเป็นอาสาสมัครสอนภาษาให้กับเด็กๆ ที่ประพฤติผิดในสถานพินิจและผู้ต้องขังในคุก

จุดเปลี่ยนของกีฬาที่ใช้ความเร็ว

ทั้งคู่กลายเป็นเพื่อนร่วมทางที่ขี่มอเตอร์ไซด์ตะลุยเที่ยวไปตามจังหวัดต่างๆ ทั้งภาคเหนือ อีสาน ไปถึงภาคใต้ แล้วชีวิตบนหลังอานรถมอเตอร์ไซด์ความเร็วสูงก็ถึงจุดอิ่มตัว เมื่อสองคู่หูเริ่มมีความคิดว่า การขี่มอเตอร์ไซค์แข่งกันก็ได้แค่เที่ยวสนุกไปวันๆ และคงเกิดอุบัติเหตุขึ้นไม่วันใดก็วันหนึ่งแน่นอน ประกอบกับอายุที่มากขึ้นจึงอยากหากิจกรรมที่มีประโยชน์กับร่างกายมากกว่านี้

ในที่สุดก็ตกลงกันได้ว่าจะหันไปปั่นจักรยานแทนเพราะยังคงความเป็นกิจกรรมที่ใช้ความเร็วบนถนนที่ได้เดินทางและได้ออกกำลังกายด้วย แต่เมื่อไปสอบถามราคารถจักรยานคุณภาพดีอย่างที่ต้องการ กลับพบว่าราคาแพงกว่าที่คิดไว้มาก คืออยู่ที่ประมาณคันละ ๒๕,๐๐๐ บาท

ทั้งสองคนจึงเปลี่ยนใจไปซื้อรองเท้ากีฬาสำหรับใช้วิ่งมาแทน เพราะอย่างน้อยก็เป็นกีฬาที่ใช้ความเร็วบนถนน แต่ประหยัดเงินกว่ามาก

เมื่อวิ่งออกกำลังกายไปได้ ๑ เดือน ปรากฏว่านักกีฬามือใหม่เกิดอาการเจ็บหัวเข่าอย่างรุนแรง อาจเพราะไม่เคยออกกำลังกายมาก่อน จึงตัดสินใจว่าจะเปลี่ยนไปปั่นจักรยานแทน แต่เพื่อไม่ให้เป็นการลงทุนที่สูงเกิดตัว ทั้งสองจึงไปหาซื้อรถจักรยานญี่ปุ่นเก่าๆ มาคันหนึ่งราคาไม่กี่พันบาท ใช้วิธีผลัดกันปั่นคนละรอบตามระยะทางที่กำหนด แล้วจับเวลาว่าใครจะเป็นผู้ชนะ

สักพักก็เริ่มติดใจการปั่นจักรยานจนไม่อยากเสียเวลารออีกฝ่ายเพื่อผลัดกันอีกแล้ว อนันต์และเพื่อนจึงไปซื้อจักรยานเสือหมอบมาคนละคัน ราคาคันละ ๒,๕๐๐ บาท แล้วฝึกขี่จักรยานทางไกลทุกวัน จาก ๑๐ กิโลเมตร เพิ่มเป็น ๑๕ กิโลเมตร จากนั้นเส้นทางจักรยานของทั้งสองก็ค่อยๆ ออกไปไกลจากราชบุรีมากขึ้นเรื่อยๆ จนถึงอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

"เป็นครั้งแรกในชีวิตที่ปั่นจักรยานไปได้ไกลขนาดนั้น เหนื่อยมาก แต่ก็สนุก แวะซื้อของกินตลอดทาง กินทุกอย่างที่อยากกิน อาจจะเสียเงินค่าน้ำแข็งและไอศกรีมมากกว่าค่าน้ำมันรถซะอีกถ้าจะขับรถไปจริงๆ"

ความสนุกของการปั่นจักรยานซึ่งเป็นการเดินทางอย่างช้าๆ น่าจะต่างจากการขี่มอเตอร์ไซด์ขนาด ๔ สูบที่ใช้ความเร็วสูงก็ตรงนี้ เพราะทั้งเขาและฮาร์บี้ได้สัมผัสกับชีวิตผู้คนตามรายทางไปด้วย เส้นทางปั่นจักรยานจึงถูกเลือกเฟ้นให้มีความหลากหลายมากขึ้นเรื่อยๆ เช่น เพชรบุรีและกาญจนบุรี เป็นต้น

มันเป็นการเดินทางที่เพลินจนปล่อยเวลาให้ผ่านไปอย่างไม่รู้ตัว ดังนั้นบางครั้งกว่าทั้งคู่จะกลับถึงบ้านก็เกือบรุ่งสางของอีกวัน แต่บางทีก็เป็นการเดินทางที่ยาวนานถึง ๔ วัน ๔ คืน

"ผมท้าฮาร์บี้ว่าเราปั่นจักรยานจากราชบุรีไปเชียงใหม่กันไหม? ปรากฏว่าเขาก็ตกลง และไม่ผิดหวังเพราะมันสนุกจริงๆ"

จากคนที่ไม่เคยออกกำลังกาย ร่างกายของเขาเริ่มแข็งแกร่ง ประกอบกับเขาไม่สูบบุหรี่และดื่มเหล้า เขาจึงปั่นจักรยานได้ต่อเนื่องและไปในระยะทางไกลได้มากขึ้นเรื่อยๆ และนานวันก็ยิ่งดื่มด่ำกับความสุขบนรถ ๒ ล้อ ที่ต้องใช้พลังงานจาก ๒ ขา

ทำไมเด็กไทยต้องตีกัน

หลังกลับมาจากเชียงใหม่เขาเริ่มหงุดหงิดกับพฤติกรรมของเด็กละแวกบ้านที่มักชอบรวมกลุ่มกันปั่นจักรยานผาดโผน เช่น ปั่นมาด้วยความเร็วแล้วเบรกแรงๆ ให้ท้ายรถปัดไปปัดมา หรือโชว์ลีลายกล้อหน้าล้อหลัง เป็นอาการที่เขารู้สึกขวางหูขวางตาอย่างยิ่งเพราะคิดว่าจักรยานน่าจะมีประโยชน์มากกว่าถูกนำมาใช้ในกิจกรรมเหล่านี้

เด็กๆ ในละแวกบ้านชายหนุ่มส่วนใหญ่มาจากครอบครัวแตกแยก ดังนั้นพฤติกรรมไม่พึงประสงค์จึงเป็นสิ่งที่พบเห็นได้บ่อยๆ เช่น เด็กวัยมัธยมนั่งกินเบียร์อยู่ตามหัวสะพาน พอเห็นชาวบ้านสัญจรไปมาก็จะเข้าไปรีดไถ ปัญหายาเสพติดแพร่ระบาดและซื้อขายกันง่ายดายเหมือนขนม และเด็กเหล่านี้ติดเกมส์ออนไลน์ไม่แพ้ยาเสพติด สุดท้ายก็คือปัญหาขโมยชุกชุม

"เด็กพวกนี้ขโมยทุกอย่างแม้แต่ปั๊บเก่าๆ ฝาโอ่ง ฝาหม้อ สายไฟ ก็เอาไปขาย"

แต่ครั้งที่ทำให้เขาเหลืออดกับพฤติกรรมของพวกเด็กๆ ก็คือ คืนหนึ่งที่ขับรถกลับมาจากในเมือง เขาเห็นขวดแตกเกลื่อนถนนตรงบริเวณสี่แยกไฟแดงเพราะวัยรุ่น ๒ กลุ่มกำลังยกพวกตีกัน ต่างฝ่ายต่างเขย่าขวดโซดาขว้างใส่คู่อริที่อยู่กันคนละฟากถนน เด็กผู้หญิงในกลุ่มก็วิ่งไล่ตีกัน อนันต์ตลึงกับภาพที่เห็น เขาตั้งคำถามกับตัวเองว่า ทุกวันนี้เด็กๆ คิดจะฆ่าแกงกันตั้งแต่อยู่ในวัยเรียนอย่างนี้เชียวหรือ? บ้านเมืองของเราจะเป็นอย่างไรต่อไป? และโลกของเรามันจะเน่าเฟะขนาดไหน?

ความคิดที่แว่บเข้ามา ณ นาทีนั้นก็คือ น่าจะลองท้าเด็กๆ ที่ทำตัวมีปัญหาเหล่านี้มาปั่นจักรยาน วันรุ่งขึ้นจึงเริ่มต้นแผนการโดยไปเชิญชวนกึ่งท้าทายเด็กคนหนึ่งที่อยู่ข้างบ้านชื่อ **"กรีน"** ให้มาปั่นจักรยานแข่งด้วย

ครอบครัวของกรีนมีปัญหาพ่อแม่เลิกกัน พ่อติดเหล้าและมักจะเมาอาละวาดเสมอ เมื่อได้พูดคุยกันก็รู้ว่าเด็กไม่อยากอยู่บ้านจึงรับตัวมาอยู่ด้วยและเริ่มฝึกสอนให้ปั่นจักรยาน

จากเด็กข้างบ้านคนแรกก็เริ่มมีเด็กๆ คนอื่นในชุมชนทยอยเข้ามาสมัครเข้าทีมปั่นจักรยานด้วย โดยใช้วิธีชักชวนกันมาเป็นทอดๆ เด็กส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง ๑๒-๑๓ ปี อนันต์จึงได้ตำแหน่งเป็น "น้าเงาะ" ของเด็กๆ แต่เด็กบางคนที่มาตามคำชวนของเพื่อนก็ไม่ได้ขออนุญาตผู้ปกครองก่อน วันหนึ่งหลวงตาที่วัดก็มาโวยวายที่อู่ซ่อมรถ ต่อว่าเรื่องที่ไปชักชวนเด็กวัดมาซ้อมปั่นจักรยานโดยไม่บอกกล่าว ถ้าลูกหลานชาวบ้านได้รับอันตรายใครจะรับผิดชอบ กว่าจะอธิบายถึงความตั้งใจที่จะใช้กีฬาปั่นจักรยานดึงเด็กออกจากอบายมุขได้ก็เล่นเอาเหนื่อย

เส้นทางฝึกซ้อมปั่นจักรยานของเด็กๆ จะถูกแบ่งแยกตามประเภทรถ โดยจักรยานเสือหมอบจะใช้สำหรับปั่นบนถนนทางเรียบและถนนราดยาง ส่วนพื้นที่ในป่าใกล้ๆ ที่พักจะใช้รถเสือภูเขาแทน และบางครั้งก็มีชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวเข้าร่วมฝึกซ้อมปั่นจักรยานด้วยทำให้เด็กๆ ตื่นเต้นกันมาก

ลงสนามประลอง

เมื่อรู้ข่าวว่าทางจังหวัดกำลังเปิดรับสมัครนักกีฬาปั่นจักรยานเพื่อคัดเลือกเป็นตัวแทนไปแข่งขันระดับเขตการศึกษา เขาจึงส่งนักกีฬาในสังกัดไปลงสนาม

แข่งด้วย แต่การแข่งขันนั้นกลับสร้างความกดดันให้เขาอย่างมาก

"ผมจำได้ไม่ลืมว่าสายตาทุกคู่ของคนที่มาแข่งขันมองเราเหมือนขยะ เพราะส่วนใหญ่เขาใช้รถราคาแพงๆ ทั้งนั้น บางคันราคา ๕๐,๐๐๐-๗๐,๐๐๐ บาท บางคันหลักแสน แต่รถที่เด็กๆ ของเราใช้แพงที่สุดก็ไม่เกิน ๒,๕๐๐ บาท ทั้งสภาพรถ สภาพยาง ล้อและอุปกรณ์ต่างๆ ไม่เหมาะกับการแข่งขันเลย ดูๆ ไปเหมือนรถจักรยานที่ใช้ปั่นไปซื้อก๋วยเตี๋ยวหรือไปซื้อกับข้าวมากกว่า"

แล้วผลการแข่งขันก็เป็นไปตามคาด เด็กในทีมของเขาไม่มีใครได้รับการคัดเลือกสักคน นอกจากเป็นเพราะคุณสมบัติของรถจักรยานจะมีความต่างกันมากแล้ว ประสบการณ์ในการแข่งขันก็ยังต่างกันอีกด้วย เพราะในการแข่งจักรยานนั้นแต่ละทีมจะมีเทคนิคเฉพาะตัว เช่น การขี่รถบังกัน เบียดกัน เพื่อเปิดทางให้นักกีฬาในทีมของตนได้ขึ้นเป็นผู้นำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทั้งอนันต์และเด็กๆ ในทีมไม่เคยรู้มาก่อน

ถึงจะแพ้แต่เด็กๆ ยังคงสนุกกับการแข่งขัน ต่างกับเขาที่ยังเก็บสายตาดูถูกดูแคลนในสนามแข่งมาเป็นทุกข์จนถึงที่บ้านด้วย เขาระบายความอัดอั้นตันใจกับฮาร์บี้เพื่อนชาวเยอรมัน เพราะไม่แน่ใจว่ากีฬาชนิดนี้ถูกจัดไว้ให้เป็นเฉพาะกีฬาของคนรวยเท่านั้นหรือไม่ เพื่อนคู่หูเองก็พูดให้ตัดใจว่า คงยากที่จะเป็นที่หนึ่งของจังหวัด ดังนั้นอย่าไปหวังที่จะเป็นที่หนึ่งของประเทศ

แต่เมื่อเขากลับมาทบทวนความตั้งใจของตัวเองที่มีแต่แรก แล้วพบว่าเขาเพียงแค่อยากให้เด็กออกกำลัง ไม่ติดยาเสพติด ไม่ใช่ให้เด็กไปเป็นที่หนึ่งของจังหวัดหรือของประเทศ เมื่อคิดได้อย่างนั้นแล้วทั้งเขาและเพื่อนชาวเยอรมันก็สามารถพาเด็กๆ ไปฝึกซ้อมกันได้ตามปกติ แม้ว่าสายตาเหยียดหยามของคู่แข่งจะยังคงอยู่ในความทรงจำก็ตาม

ส่วนเด็กๆ ซึ่งไม่ได้เก็บความทุกข์ใดๆ มาจากสนาม ก็ยังคงมีความสุขกับการฝึกซ้อม แม้จะเป็นการฝึกที่ไม่มีทฤษฎีวิชาการใดๆ ไม่มีความรู้ด้านโภชนาการหรือสรีรวิทยา และไม่มีเทคนิควิธีการใดๆ ของกีฬาปั่นจักรยานมารองรับ มีเพียง

ภูมิปัญญาของเด็กชั้นป.๖ ถึง ม.๓ บวกกับลูกขยันของการฝึกซ้อม และที่สำคัญคือหัวใจรักที่จะปั่นจักรยาน และในการแข่งขันปีถัดมา "กรีน" เด็กข้างบ้านของเขาก็สามารถเข้าสู่เส้นชัยได้เป็นที่ ๒ และได้เป็นนักกีฬาตัวแทนเขตในเวลาต่อมา

ไม่ใช่ลูก ก็เหมือนลูก

นอกจากควบคุมการฝึกซ้อมอย่างจริงจังแล้ว เขายังเป็นผู้ดูแลอาหารการกิน และอุปกรณ์การแข่งขันทั้งหมด ไปๆ มาๆ เด็กบางคนก็หอบเสื้อผ้ามาอาศัยอยู่กับเขาอย่างถาวร โดยมี กรีน เป็นผู้บุกเบิก เพราะวันหนึ่งขณะที่เขากำลังกินข้าวเย็นที่บ้าน กรีนก็หอบเสื้อผ้าเข้ามาหาแล้วเล่าให้ฟังว่าถูกพ่อแม่ไล่ออกจากบ้าน โดยทั้งสองถึงขั้นโยนเสื้อผ้าของเขาออกมากองทิ้งไว้นอกบ้าน ตั้งแต่นั้นมา กรีนก็มีสถานะเหมือนลูกของเขาคนหนึ่ง แต่ละวันเด็กน้อยจะช่วยทำงานบ้านทุกอย่าง ขยันขันแข็ง ซึ่งต่างจากเมื่อตอนอยู่บ้านพ่อแม่ตัวเองที่ไม่ช่วยหยิบจับอะไรจนพ่อแม่เบื่อระอา ซึ่งเขาวิเคราะห์ว่าเพราะพ่อแม่ของกรีนเองก็กินเหล้าเมายา ด่าทอกันไม่เว้นแต่ละวัน และยังติดการพนัน แต่สิ่งเหล่านี้ไม่มีในบ้านของเขาเด็กเองก็น่าจะเลือกทำตามตัวอย่างที่ดี

หลังจากนั้นก็มีเด็กๆ อีกประมาณ ๖-๗ คน ที่มาขออาศัยในบ้านของเขา ซึ่งดัดแปลงเป็นอู่ซ่อมรถด้วย โดยมีกิจวัตรประจำวันก็คือ ตื่นนอนตั้งแต่หกโมงเช้า แบ่งหน้าที่กันทำงานบ้าน เช่น ล้างจาน รดน้ำต้นไม้ ฯลฯ จากนั้นแบ่งกันไปช่วยทำมาหากินตามความชอบและถนัด เช่น ทำนา ทำสวน สร้างที่พัก และซ่อมมอเตอร์ไซด์ พอถึงเวลาสี่โมงเย็นก็อาบน้ำแต่งตัวไปซ้อมปั่นจักรยาน

วันอาทิตย์จะถือเป็นวันหยุดที่เด็กๆ ไม่ต้องทำงาน สามารถพักผ่อนนอนดูทีวีในกระต๊อบหลังเล็กๆ ที่พวกเขาช่วยกันสร้างขึ้นเองได้

พ่อแม่ของเด็กส่วนใหญ่ยินดีให้ลูกมาพักอาศัยกับเขา เพราะได้เห็น

เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากที่เคยเป็นเด็กเหลือขอในบ้านจนพ่อแม่ปวดหัว ที่ดีไปกว่านั้นก็คือเด็กที่เคยติดยาเสพติดก็ให้สัจจะว่าจะเลิก มันเป็นความงดงามที่เกิดขึ้นในบ้านเล็กๆ หลังนี้

ไม้อ่อนดัดง่าย หากใช้วิธีที่ถูกต้อง

"ตอนที่ผมเรียนอยู่ชั้นประถม เวลาร้องเพลงชาติจะต้องมีจังหวะจะโคนต้องพร้อมเพรียงกัน ร้องให้เป็นเพลงเดียวกัน และต้องร้องให้มีพลัง ใครร้องเพี้ยนร้องผิดก็ต้องร้องกันใหม่หมด มันทำให้ซาบซึ้งและเข้าใจในเนื้อหาเพลงชาติและรู้จักระเบียบวินัย"

เขาให้ความสำคัญในเรื่องระเบียบวินัยซึ่งเด็กมักจะขาดแคลนผู้สอน ดังนั้นทุกๆ เย็นหลังกลับจากการฝึกซ้อมจะเป็นเวลาของการอบรมเรื่องระเบียบวินัย โดยใช้เรื่องพื้นฐานในชีวิตประจำวัน เช่น การเก็บกวาดบ้านให้สะอาด การรักษาเวลา รักษาคำพูด หากไม่แน่ใจว่าจะทำได้ก็อย่าพูด แต่ถ้าพูดแล้วต้องทำให้สำเร็จ

อีกเรื่องคือความกตัญญูและไม่ก้าวร้าว เพราะเด็กบางคนต่อล้อต่อเถียงกับพ่อแม่จนเป็นนิสัย แต่สำหรับเขาแม้จะให้ความสนิทสนมเหมือนเพื่อนวัยเดียวกัน แต่เมื่อสั่งสอนอะไรทุกคนต้องเชื่อฟัง โดยเขาเลือกจะใช้วิธีการพูดคุยด้วยเหตุผล ไม่เคยด่าว่าเด็ก

เทคนิคการสอนอีกอย่างหนึ่งคือ ให้เรียนรู้จากการปฏิบัติ เช่น ให้ทดลองปลูกข้าว ปลูกต้นไม้ เลี้ยงปลา แล้วค่อยๆ เรียนรู้ไปว่าจะทำอย่างไรให้ต้นไม้และปลาเติบโต ไม่ป่วยเป็นโรค ไม่ว่าจะเป็นเทคนิคการรดน้ำ เทคนิคการให้อาหาร ฯลฯ

สาเหตุที่เขาให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัตินั้นได้มาจากแม่ของเขา หรือ แม่เนื่อง แทนคุณ ที่สอนโดยการทำให้ดู ซึ่งเขาเห็นว่ามันแตกต่างจากการเรียนในห้องเรียนที่เน้นการท่องตำรา การจดและการจำ วิธีการต่างๆ นี้ทำให้เขาเองมองเห็นความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเด็กที่เป็นอย่างค่อยเป็นค่อยไป

การแข่งขันไม่ได้อยู่แค่ในสนามแข่งรถ

แม้ผลการแข่งขันของนักกีฬาในทีมจะดีขึ้นจนน่าพอใจในแง่สถิติ แต่อนันต์และฮาร์บี้กลับคิดว่านักกีฬาของเขาไม่ควรฝึกฝนเพื่อทำลายสถิติเท่านั้น แต่ควร "สนุก" ไปกับการปั่นจักรยานด้วย ดังนั้นสนามฝึกซ้อมจึงถูกโยกย้ายไปเรื่อยๆ เพื่อท่องเที่ยว เช่น จังหวัดใกล้เคียง ชายทะเลที่เด็กๆ อยากไป หรือบางทีก็รวมกลุ่มกับนักปั่นจักรยานอื่นๆ ไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ เช่น เขากระโจม ซึ่งเป็นภูเขาที่มีความลาดชันที่สุดในราชบุรีและอยู่ติดเขตชายแดนทางฝั่งพม่า เด็กๆ ได้เห็นบรรยากาศการทำงานของตำรวจในพื้นที่เขตกักกันระหว่างพรมแดน จนสามารถนำไปถ่ายทอดในห้องเรียนได้อย่างสนุกสนาน

สิ่งสำคัญที่เขาไม่เคยมองข้ามก็คือการเรียน อนันต์เข้าไปคุยกับคุณครูที่โรงเรียนของเด็ก เพื่อทำความเข้าใจและขอความร่วมมือในการพาเด็กๆ ไปซ้อมและไปแข่งปั่นจักรยาน เขาอธิบายว่าทุกอย่างที่ทำเกิดขึ้นบนความตั้งใจที่จะแก้ปัญหาเด็กที่เกเร เด็กเหลือขอที่เรียนไม่เก่ง ซึ่งทางโรงเรียนก็เห็นด้วยที่จะใช้กีฬาแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็กที่มีปัญหาการเรียน

"เพราะผมเคยเป็นแบบนั้น เรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง หวาดกลัวทุกครั้งเวลาครูให้ไปท่องสูตรคูณหน้าห้องเรียน พวกหัวกะทิก็ท่องกันฉับๆ แต่สมองอย่างผมท่องให้ตายก็ไม่ได้ จนโดนไล่ออกนอกห้องให้ไปนั่งท่องสูตรคูณที่ใต้ต้นมะพร้าว ถ้าท่องไม่ได้ก็ไม่ต้องเข้าห้องเรียน เลยปรับทุกข์กับเพื่อนที่เรียนห่วยเหมือนกันว่าอยากตายแล้วไปเกิดใหม่ให้สมองมันดีกว่านี้ ซึ่งเป็นความคิดของเด็กๆ ในตอนนั้น เพราะในห้องเรียนมีนักเรียนประมาณ ๓๐ คน ผมสอบได้ที่ ๒๘-๒๙ ตลอด จนปัญญาจริงๆ เหมือนโดนบังคับให้เรียน สู้หันไปจับจอบจับเสียมดีกว่า คิดว่าถ้าโลกนี้มีแต่คนที่เรียนเก่งๆ ก็ต้องอดตายอยู่ดีถ้าไม่มีชาวนา"

"วันหนึ่งเด็กที่อยู่กับผมไปสอบเทียบเพื่อเรียนศึกษาผู้ใหญ่ พอกลับมาก็เล่าว่า ไปเจอข้อสอบพวก แสควร์รูท พายอาร์ยกกำลังสอง ซึ่งเขาไม่เคยเห็นเลย งงเป็นไก่ตาแตก แล้วเขาก็ถามผมว่าจะเอาวิชาแสควร์รูท พายอาร์ยกกำลัง ไปใช้ทำอะไรในท้องนา? ผมเองก็ไม่รู้จะตอบยังไง แต่ก็แปลกใจเหมือนกันว่าทำไมโรงเรียนบ้านเราไม่ส่งเสริมให้เด็กได้เป็นในสิ่งที่เขาอยากเป็นให้ถึงที่สุด ผมว่าน่าจะถูกต้องกว่านะ ก็คุยกับเขาแบบคนเข้าใจกัน ฉันก็ไม่ชอบแสควร์รูท แกก็เหมือนกันใช่ไหม..."

เด็กที่อนันต์พูดถึงคือ **สราวุฒิ** หรือ **วุฒิ** เข้ามาอยู่ในบ้านเขาตั้งแต่เรียนอยู่ชั้นป. ๕ วุฒิเป็นเด็กตัวเล็กกว่าวัย มีบุคลิกแปลกแยกไม่ชอบสุงสิงกับใคร แต่อนันต์เห็นแววความเป็นนักกีฬา จึงพาไปแข่งขันบ่อยๆ ครั้งแรกที่ลงสนามเขาจำได้แม่นยำว่าวุฒิไปเจอคู่แข่งที่อาวุโสกว่าหลายปี เมื่อสู้เขาไม่ได้นักกีฬารุ่นจิ๋วคนนี้ก็ร้องไห้แทบเป็นแทบตาย แต่ก็ยังขยันฝึกซ้อม จนผ่านไป ๓-๔ ปี วุฒิก็สามารถคว้า ๒ เหรียญทอง ประเภท Time Trial และ Lite Left ในการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ หรือ ดอกบัวเกมส์ ที่อุบลราชธานี ได้โล่นักกีฬาดีเด่นชาย และทำให้เขาได้รับโล่ในฐานะผู้สอนดีเด่นด้วย

อนันต์นึกถึงคำพูดของ ฮาร์บี้ เพื่อนชาวเยอรมันที่บอกว่าอย่าไปหวังสูงถึงระดับประเทศมันเป็นไม่ได้ แต่เงาะมั่นใจว่าวันนี้เขามาไกลกว่าที่หวังไว้มาก

จากนั้นนักกีฬาของเขาก็ลงแข่งขันจักรยานทางไกลนานาชาติ เส้นทางจากบางกรวย นนทบุรี ไปเขื่อนขุนด่านปราการชลที่นครนายกและไปเขาใหญ่ ก่อนจะออกจากเขาใหญ่ไปสระบุรี และเข้าสู่กรุงเทพมหานคร รวม ๔ วัน ทีมของเขาได้อันดับ ๑ จากคะแนนรวม ๔ วัน ชนะคู่แข่งอย่าง อังกฤษ สิงคโปร์ ลาว และผลงานของวุฒิ ที่วันนี้อายุ ๑๖ ปีแล้วรวมทั้งเด็กในทีมอีก ๒ คน ทำให้หน่วยงานด้านการกีฬาแห่งชาติให้ความสนใจ บรรจุเขาเป็นนักกีฬาเยาวชนทีมชาติเพื่อเก็บตัวฝึกซ้อมไปแข่งในระดับโลกต่อไป

ผลการแข่งขันทำให้เขาหายเหนื่อย นอกจากนี้ปัญหาเรื่องอุปกรณ์ของรถจักรยานที่แพงหูฉี่ ก็พลอยคลี่คลายไปด้วย เพราะขณะที่แข่งขันกับนักกีฬาจากต่างชาติซึ่งใช้รถจักรยานราคาแพงจากต่างประเทศ แต่กลับมาพ่ายแพ้รถราคาไม่กี่พันบาทที่ทีมประกอบขึ้นเอง ทางบริษัทผู้นำเข้ารถจักรยานยี่ห้อนั้นเลยมาเจรจาว่าจะขอแลกอะไหล่ของตัวถังและอุปกรณ์อื่นๆ อีกหลายชิ้นกับอะไหล่ที่เขาใช้อยู่ เพราะเกรงว่าหากข่าวแพร่สะพัดในวงการจักรยานว่า รถราคาแพงของเขาพ่ายแพ้

กับรถเก่าราคาถูกที่ทีมของเขาใช้ บริษัทเขาคงขายสินค้าลำบาก

จนกระทั่งได้เหรียญทองในการแข่งขันกีฬานานาชาติ ทางบริษัทเดิมก็จะขอแลกรถจักรยานเก่าๆ ที่พวกเขาใช้กันอีก โดยจะเปลี่ยนเป็นรถจักรยานเพื่อการแข่งขันจำนวน ๑๒ คัน ครั้งนั้นทำให้ทีมนักกีฬาของเขาได้รถใหม่ประสิทธิภาพดีกว่าเดิมมาใช้ฟรีๆ

ขณะนั้นฮาร์บี้ เพื่อนชาวเยอรมันย้ายไปเป็นอาสาสมัครที่เขมร เขาจึงแจ้งข่าวดีทั้งเรื่องผลการแข่งขันและรถจักรยานใหม่ให้อีกฝ่ายรับรู้ด้วยในฐานะผู้ร่วมบุกเบิก ฮาร์บี้ดีใจมากที่อนันต์และพวกเด็กๆ มาได้ไกลขนาดนี้ เขาสัญญาว่าจะหาโอกาสมาร่วมทำทีมกันอีก

เมื่อเด็กๆ เติบโตขึ้นเรื่อยๆ และมีเด็กมาอยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ความขาดแคลนก็เริ่มเกิด บางวันข้าวไม่พอกิน เด็กๆ แบ่งเบาได้โดยช่วยกันทำนาทำสวน และสนุกสนานเฮฮาตามประสา แต่ละคนช่วยเหลือดูแลกันเหมือนพี่เหมือนน้อง ไม่ก่อเรื่องให้เขารำคาญใจ

ทุกข์ที่ไม่มีใครรู้

แม้อนันต์และเด็กๆ จะสร้างผลงานให้หลายฝ่ายยอมรับ แต่บุคคลแวดล้อมของเด็กบางคนก็ไม่เข้าใจ เช่น เด็กคนหนึ่งที่บ้านแตกสาแหรกขาด พ่อมีภรรยาใหม่ แม่มีสามีใหม่ ทีแรกก็ทิ้งให้เด็กอยู่กับยาย แต่เมื่อเด็กโตพอจะใช้งานได้พ่อก็เอาตัวไป แม่เลี้ยงก็ด่าทอโขกสับขับไล่ ฝ่ายแม่แท้ๆ ก็พยายามส่งเงินไปให้ใช้แต่ก็ไม่ถึงมือเด็ก เด็กจึงหนีออกจากบ้านมาอยู่กับน้าเงาะที่เขารู้สึกอบอุ่นกว่า

วันหนึ่งพ่อของเด็กตามมาอาละวาดที่อู่ซ่อมรถ ทันทีที่เห็นหน้าเด็ก ผู้เป็นพ่อตบหน้าเด็กอย่างแรงต่อหน้าต่อตาเขา อนันต์กำหมัดแน่น แม่ของเขาเห็นท่าไม่ดีเพราะรู้ว่าหากเขาควบคุมอารมณ์ไม่ได้สถานการณ์จะเลวร้ายอย่างไร จึงรีบบอกให้เขาใจเย็นๆ ให้เดินหลบไปทางหนึ่งก่อน จากนั้นแม่ของเขาก็ออกไปรับหน้าเป็นฝ่ายเจรจากับพ่อของเด็กเอง

"แม่รู้ว่าผมไม่ใช่คนใจเย็น ยิ่งถ้าลองได้มีเรื่องกับใครผมลงมือเต็มที่"

เหตุที่พ่อเด็กมาโวยวายก็เพราะจะให้ลูกไปทำงานเพื่อใช้หนี้ที่แม่เลี้ยงไปกู้เงินมา สุดท้ายเด็กก็ต้องไป แต่ไม่นานก็เกิดปัญหาจนอยู่ไม่ได้จึงโทรศัพท์ไปหาแม่

ซึ่งอยู่ที่เชียงใหม่ แม่ของเด็กมารับไปอยู่ด้วย แต่อยู่ได้ประมาณ ๒ เดือน เด็กก็ขออนุญาตมาอยู่กับอนันต์ เมื่อพ่อเด็กรู้เรื่องก็มาโวยวายอีกกล่าวหาว่าอนันต์หลอกลวงลูกของเขามาไว้ที่อู่ซ่อมรถ ถ้าไม่ให้เด็กไปกับเขาก็ต้องจ่ายเงินให้เขาแทน

เขาไม่อยากเชื่อว่าพ่อแท้ๆ จะเห็นลูกเป็นสินค้าอย่างนี้ แต่นอกจากเขาจะไม่จ่ายเงินให้ตามที่อีกฝ่ายเรียกร้องแล้ว ยังไปแจ้งขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อเจ้าหน้าที่มาไกล่เกลี่ยก็ปรากฏว่าพ่อของเด็กไม่กล้ามาราวีอีก

แต่ลึกๆ แล้วก็ใช่ว่าเขาอยากจะรับเด็กที่มีปัญหาทุกคนมาอุปการะ เพราะฐานะการเงินของเขาก็อัตคัดเต็มที่ ที่ดินซึ่งมีอยู่เพียงแปลงเดียวก็ติดจำนองอยู่กับธนาคารซึ่งต้องจ่ายดอกเบี้ยทุกเดือน แค่ค่าใช้จ่ายในบ้านประมาณวันละ ๕๐๐ บาท สำหรับคนเกือบ ๒๐ ชีวิต ก็เป็นภาระหนักที่บางครั้งก็ทำให้เขามืดแปดด้าน เมื่อไหร่ที่เงินทองขาดมือรถมอเตอร์ไซด์ที่เขารักก็จะถูกขายเป็นอันดับแรกเสมอ

"ผมไม่เคยปฏิเสธเด็กคนไหนในเมื่อเขาหนีร้อนมา คนทั่วไปมักถามว่าผมได้อะไร ได้เงินหรือเปล่า ผมก็จะตอบว่า "ได้ความสุข" ที่เห็นทุกอย่างมันดีขึ้น ผมอยากตอบแทนแผ่นดิน บางทีก็เกิดคำถามว่าคนชอบสร้างโบสถ์ สร้างวัดได้ ก็น่าจะสร้างคนด้วยนะ เพื่อเราจะได้มีพระที่ดีในโบสถ์"

รายได้หลักของอนันต์มาจากอู่ซ่อมรถมอเตอร์ไซด์ของเขา รวมกับค่าแรงของแม่ที่แม้จะวัยล่วงเลยถึง ๖๐ เศษแล้ว ก็ยังออกไปรับจ้างนวดแผนไทย จับเส้นเพื่อหารายได้มาจุนเจือด้วย แม่ไม่เคยปริปากบ่น อนันต์รู้ซึ้งเรื่องนี้ดี เพราะแม่มักสอนโดยการทำให้ดู ให้เขาได้เรียนรู้เอง

"ผมคิดว่าตัวเองโชคดีที่มีแม่เป็นนางฟ้า ตั้งแต่เด็กเห็นแม่ดูแลตายาย ดูแลลูก ดูแลหลาน ตอนนี้ก็มาดูแลบริวารของลูกด้วย"

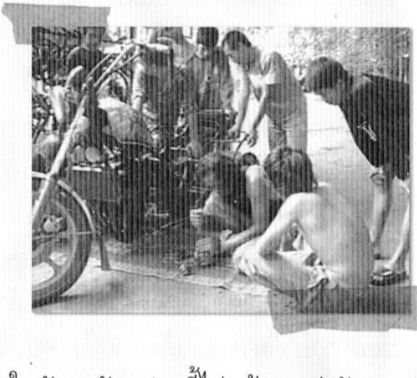
ความท้อแท้มักเกิดขึ้นในช่วงที่ไม่มีลูกค้าเอารถมาซ่อม เพราะนั่นหมายถึงเขาจะไม่มีรายได้

แต่บางทีโชคชะตาก็พาเรื่องดีๆ มายามท้อถอย เช่นครั้งหนึ่งเขาพาเด็กๆ ไปซ้อมปั่นจักรยานที่ภูเขา เมื่อขึ้นไปได้ถึงยอดเขาแล้วพบว่าข้างบนนั้นมีกุฏิพระซึ่ง

ดูร้างและเก่าจนไม่น่ามีพระมาจำพรรษาแล้ว เขาปล่อยให้เด็กๆ ไปซ้อมกันต่อ และปล่อยตัวเองไปนอนตรงพื้นกุฏิด้วยความท้อแท้เขานอนร้องไห้อยู่อย่างนั้น ชักพักก็มีพระรูปหนึ่งเดินเข้ามาหา บอกว่าเห็นเขานอนน้ำตาไหลจึงอยากสอบถามว่าเกิดเหตุอะไรขึ้น

เขาระบายความอัดอั้นให้ฟังว่า อยากสร้างให้เด็กเป็นคนดีแต่กลับพบว่าเป็นสิ่งที่ยากเหลือเกิน จากนั้นจึงเล่ารายละเอียดให้ฟัง หลวงพ่อจึงให้คนไปนำเงินมาให้ประมาณ ๑๕,๐๐๐ บาท เพื่อให้ใช้สำหรับดูแลเด็กๆ

บุญคุณของหลวงพ่อไม่ใช่เพียงแค่การใช้เงินเป็นทุนต่อชีวิต แต่ยังขยายไปถึงความเป็นห่วงต่อความปลอดภัยของเด็กๆ ด้วย โดยมีอยู่ครั้งที่เขาต้องพานักกีฬาเดินทางข้ามจังหวัดไปแข่งขัน แต่ไม่มีรถที่จะบรรทุกนักกีฬาทั้งหมดไปได้ เขาจึงดัดแปลงเอารถมอเตอร์ไซด์ ๔ สูบคันโปรด ด้วยการนำส่วนที่เป็นกระบะใส่ของของรถซาเล้งมาเชื่อมต่อด้านข้าง แล้วเอาเบาะรถยนต์มาวางให้เด็กๆ นั่ง จากนั้นก็ใช้รถมอเตอร์ไซด์ดัดแปลงนี้บรรทุกนักกีฬา ๑๑ คนพร้อมด้วยจักรยาน ๙ คันไปถึงสนามแข่ง ทันทีที่ไปถึง รถดัดแปลงคันนี้ก็กลายเป็นเป้าสายตาของคนทั้งสนาม ถึงขั้นมีชาวต่างชาติมาขอถ่ายรูปไปลงเว็บไซต์ด้วย

รถสามล้อดัดแปลงจากรถมอเตอร์ไซด์ ๔ สูบคันนี้สามารถไปตั้งตระหง่านอยู่ในสนามแข่งจักรยานได้อีกหลายครั้ง จนกระทั่งถึงสนามแข่งขันใหญ่ที่มีรถอยู่ประมาณ ๗๐๐ คัน แต่กล้องทุกตัวของนักข่าวก็มุ่งมาความสนใจในตัวรถดัดแปลงนี้ไม่แพ้การแข่งขัน

เมื่อภาพของรถสามล้อนี้เป็นข่าว ไม่นานหลวงพ่อรูปเดิมซึ่งเดินทางไปหาญาติโยมที่ภูเก็ตก็โทรศัพท์มาหา บอกให้เขาเดินทางไปพบที่ภูเก็ต เมื่อไปถึงก็พบว่าหลวงพ่อจัดหารถยนต์กระบะให้คันหนึ่งเพื่อใช้บรรทุกนักกีฬา เพราะกลัวว่าเด็กๆ จะได้รับอันตรายหากยังใช้ซาเล้งดัดแปลงเดินทางไกลกันอีก

ความท้าทายอีกครั้งที่จะต้องเลือกระหว่างการเดินหน้าทำตามความฝันต่อไป หรือถอยหลังเลิกล้มสิ่งที่ทำอยู่ ก็คือขณะที่กำลังฝึกซ้อมเพื่อไปคัดเลือกเป็น

ตัวแทนภาค อนันต์กับเด็กๆ วางแผนว่าจะปั่นจักรยานไปจังหวัดสุพรรณบุรี แต่ช่วงนั้นเขาไม่มีเงินซักบาท ขณะที่ค่าใช้จ่ายในบ้านหลายอย่างมารอคิวอยู่ ทั้งค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเดินทางของเด็กๆ พอถึงวันที่จะเดินทางเขาตื่นขึ้นมาด้วยความเครียดเพราะหาทางออกไม่ได้ แต่เมื่อมองไปที่หน้าบ้านก็เห็นพวกเด็กๆ ตื่นมารอเขาอยู่ก่อนแล้ว พอเห็นเขาชะโงกหน้าออกมาเด็กๆ ก็ส่งเสียงเรียกร้องกันใหญ่ เพราะเตรียมพร้อมที่จะเดินทางแล้ว ทันทีที่เห็นอย่างนั้น เขาก็เปลี่ยนจากสีหน้าเศร้าๆ เป็นรอยยิ้ม แล้วก็เข้าครัวทำอาหารเป็นเสบียงสำหรับเดินทาง

ภารกิจที่ทำไม่ใช่เพียงอนันต์จะเป็นผู้ชดเชยความรักความเข้าใจที่พวกเด็กๆ ไม่มีโอกาสได้รับจากครอบครัวแต่ฝ่ายเดียว ตัวเขาเองก็ได้รับการเติมเต็มช่องว่างในส่วนที่ขาดหายไปหลังแยกทางกับภรรยาเมื่อหลายปีก่อนเช่นกัน อนันต์และเด็กๆ จึงเป็นผู้ทดแทนส่วนที่ขาดในชีวิตของกันและกัน จนกลายเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ และยังเป็นโรงเรียนที่ฟูมฟักวิชาชีวิตที่เด็กๆ ไม่มีโอกาสได้เล่าเรียนให้ห้องเรียนภาคปกติอีกด้วย

“เก็บตกรายทาง”

ท่ามกลางสังคมที่ผู้คนปลีกตัวออกจากกันสูงขึ้น ความแปลกแยกทำให้ผู้คนห่างไกลจากความเสียสละ แต่กลับใกล้ชิดกับการเอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง

บันทึกการเดินทางของบุคคลที่อยู่ในหนังสือนี้ จึงเป็นเสมือนเครื่องมือที่ทดลองให้เห็นจริงว่า บนเส้นทางที่เปิดกว้างอย่างไม่มีขอบเขตและไม่มีรูปแบบตายตัวนั้น หากเพียงเราเปิดใจให้กับผู้อื่นอย่างเป็นมิตรและอ่อนโยนขึ้น อาจทำให้เราค้นพบความหมายที่แท้จริงของชีวิตได้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเรื่องราวในหนังสือเล่มนี้จะทำให้ท่านได้รับ "ความสุข" ที่มาพร้อมกับ "คุณค่า" ของการแบ่งปันและมิตรภาพ ที่จะทำให้สังคมงดงามยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการ "เติมหัวใจให้สังคม" ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการ
สุขภาพแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
ชั้น ๒ อาคาร ๘๘/๓๗ ติวานนท์ ๑๔ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๕๙๐-๒๓๐๔ โทรสาร ๐-๒๕๙๐-๒๓๑๑
เวปไซต์ www.nationalhealth.or.th